

دیوان

داطر غلامحسین متخلص به

صفائی

ناشر

مهدی زاده

حق طبع حفظ و مخصوص است

بکتابخانه مهدی

خیابان ناصریه

چاپ اول

قیمت مقطوع « دو قران »

طهران دیماه ۱۳۰۷

بکتابخانه خاوری

بعضی از دواوین موجوده کتابخانه مهدیه

۲۰	- قران	دیوان عارف
۱۰	- قران	دیوان حافظ اعلا
۸	- قران	منتخبات اشعار صائب
۷	- قران	دیوان لاهوتی
۴	- قران	کستان سعدی خیلی اعلا
۳	- قران	دیوان عمان سامانی
۳	- قران	نصایح فردوسی
۲	- قران	دیوان عمق بخارائی
۲	- قران	دیوان هانف اصفهانی
۲	- قران	رباعیات حکیم عمر خیام
۲	- قران	دیوان جاعد
۲	- قران	دیوان شاطر عباس سه قسمت دوره
۲	- قران	دیوان فرخنده ساوجی
۲	- قران	دیوان خواجه
۲	- قران	دیوان صفائی
۲	- قران	لبی و مجنون مکتبی
۲	- قران	کائنات جوی
۱	- قران	ادیبات نادری فارسی
۱	- قران	مجموعه اخلاقی یا زندگانی اجتماعی
۱۰	- شاهی	دیوان مغلس

اسکن شد

دیوان

شاطر غلام عسین و تخاصص به

صفائی

ناشر

مهدی زاده

حق طبع محفوظ و مخصوص است

بستان بخانه مهدیه

خیابان ناصریه

چاپ اول

طهران دیماه ۱۳۰۷

جایخانه خاور

حصه‌های

شاطر غلامحسین متقاضی بصفائی ابن نور محمدخان خباز قمی الاصل طهرانی
المکن درسته بکهزار و دویست و هفتاد و سه هجری قمری در بلده قم
متولد و در سن ده سالگی با پدر عالیمقدار بدار الخلافه طهران
آمده و بعد از تحصیلات مقدماتی بشغل و آسب پدر مشغول شد و شمنا
بصدقاق « خذوا العلم من افواه » الرجال با اهل فضل و دانش و شعر
و ادب مصاحب و مجالس و در محضر و حفل آنان باستفاده و استفاده
کوشیده و از خم عرفان نیز از دست سالکین آن سبیل ساغر سرشدنی
نوشیده سپس طبع روانش برودن اشعار آبدار شروع . کاهی
از مسمط و مسدس اهل دلرا شیقته و فریقته و آنهی از غزاهای
شیرین عاشقان معنوی را مفتون و مجذوب ساخت و زمانی از ایات
نمکین و مضامین بدیع رنگین شور و ولهی در محافل اهل شوق و
ذوق انداخت اکثر اشعارش ارسال المثل بین خاص و عام گردید
و سینه بسینه و دست بدست شهرها برداشت و بازهان و اوراق

سپردنده ولی از آنجا که شیوه بزرگان است خود معظم له آن
لئالی شاهوار را از راه فروتنی جمع نموده و غالب اینها را
بر فقا و دوستان برسم یاد کار داده و خود نسخه بر نداشته تا در
این اوان ادیب دانشمند جناب عبرت همتی در جمع مباحثه
فرمودند و این بنده خادم علم و معارف محمد وہدی زاده کتاب
فروش مدیر کتابخانه مهدیه که همواره سعی بسیاری در طبع و
نشر و احیای کتب شعراء و ادبائی عالیمقدار داشته و در نظر دائم
حتی القوه بطبع دواوین شعراء تدریجاً اشتغال و رزم نشر دیوان
حضرت صفائی را که تا کنون آسی بدان مبادرت تورزیده بود
فرمش ذمه خود دانسته باطبعی نیکو و طرزی دلجهو و کاغذی که خوانندگان
محترم مزیت ازرا تصدیق می فرمایند ازرا بحلیه طبع ارادستم امید
است این خدمت نا قابل در پیشکاه معارف خواهان مورد قبول
یافته و ما را بر تکرار این قسم خدمات و ادار فرمایند
محمد وہدی زاده کتابفروش

بسم الله الرحمن الرحيم

آنکه بنداق آفرید حمد و ئنا را
 می ندهد امتیاز شاه و تَهَا را
 روشن و تاریک ساخت صبح و مسرا
 آینه چهره کرد صورت ما را
 بی سرو پایا کرده چرخ بیسر و پارا
 تا که بینند خلق صنع خدارا
 داده بموسى بطوروحی و عصارا
 وز در رحمت بدوسست مهرو و فارا
 ساکن و گردان نموده ارض یسمارا
 بر بد و بر نیک رانده امر قضا
 درد نهد عاشقش بدل نه دوا را
 ابر بهار و نسیم با د صبا را
 داد بماهی و هرغ آب و هوا را
 به که کنم بر در توروی دعارا
 چهره نمودی و تازه کرد صفارا
 در نهضت حضرت رسول صنایع الله عالیه و آلله و سلم
 میکنم از دفتر خدای محمد
 از پس حمد خدا ئنای محمد
 خلقت کوئین از برای محمد
 شعشهه فرق تا بیای محمد
 اول دفتر کنم سپاس خدا را
 بار خدائی که در مقام ستایش
 روز ز شب آوردن و شب از روز
 پرده چوب رداشت از شما بیل معنی
 ره نبرد کس به آستان جلالش
 پر توی از حسن خود فکنده بیوسف
 بهر هلاک و نجات سبطی و قبطی
 از در حکمت جفا و جور بدشمن
 تور و ضیا داده است شمس و قمر را
 بر کم و بربیش خوانده امر قدر را
 تیغ نهد عارفش بزخم نه هر هم
 هوسی عمران نمود و عیسی مردم
 ز آتش و خاک آفرید و در وسمندر
 نیست زبانی هرا که حمد تو کویم
 جان صفائی گرفته بود کدورت
 از پس حمد خدا ئنای محمد
 خلق ازل تا ابد کنند شب و روز
 زانکه خداوند ز امر کن فیکون کرد
 آینه چه ره صفات الهی است

حُقْ جَوَامِشَىٰ كَبِير بَائِي خُود خُواست
 نِيَسْتَىٰ و هَسْتَىٰ وَجْهَدَ وَعَدْمَرَا
 آَيَتُ اللَّهِ نُورَ رَا پَىٰ تَفَسِير
 چَنْبَرَه شَدِيشَتْ چَرْخَبَيرَ كَه شَايَد
 مَنْ نَتوَانَمْ دَلْ اَزْ تَعْلِقَ اوْ كَنَد
 دَولَتْ جَاوَيدْ حَلْقَه درَدَلْ سَاخَت
 مَنْظَارَ تَونْ و مَكَانْ بَهْيجَنْيَايد
 چَوَنْ زَمَّهَدْ خَداشَنَاسِيْ مَنْ شَد
 طَاعَتْ كَسْهَوْجَبْ رَضَاهَيْ خَداشَنَاسِت
 رَوْزْ قَيَامَتْ كَه آَفَتاَبْ بَتَابَد
 هَرْ كَه بَسوَئَيْ نَظَرَ كَنَدْ بشَفَعَيِ
 غَيْرَ مَحَمَّدَ كَسَيْ سَتَوَدَهْ حَقْ نِيَسْتَىٰ
 تَا صَلَوَاتْ اَسْتَ بَرْ مَحَمَّدَ و آَلَش
 گَرْ بَشْكَافَنَدَهْ و بَموَيْ صَفَائِي
 درْ مدَحْ اَميرِ المُؤْمِنِينْ عَلَى عَلِيهِ الْسَّلَام
 تَا دَمْ زَدَمْ زَمَدَحْ وَثَنَاءِ توِيَاعَلَى
 نَامَ توِيَهْ زَمَانْ كَه رُودْ بَرْ زَبَانْ مَنْ
 گَوَئِيَكَهْ رَوْزَوْشَبْ بَرْ چَشَمْ مَصْورَى
 چَوَنْمَرَغْ سَمَّهْ پَرْ بَقَفَسْ مَانَدَهْ جَانَهْ
 زَآَنَكَسْ خَدا رَضَاستْ بَدَنِيَا و آخَرَت
 دَولَتْسَرَهْ اَيْ نَعْمَتْ جَاوَيدْ شَدْبَهَشت

كَرَدْ تَماشَىٰ كَبِير بَائِي مَحَمَّد
 عَالَتْ غَائِي اَسْتَ درْ عَبَائِي مَحَمَّد
 روَى مَحَمَّدَ بَسْ اَسْتَ وَرَائِي مَحَمَّد
 حَلْقَه شَوَدَه بَرْ درْ سَرَائِي مَحَمَّد
 كَاهَمَ و بَجَذَوبَه كَه بَائِي مَحَمَّد
 سَلَسلَهْ موَيْ دَلَگَشَاهِي مَحَمَّد
 درْ نَظَرَهْ هَمَتْ گَدَاهِي مَحَمَّد
 نِيَسْتَ خَدَاهِي مَرَهْ اوْ رَوَاهِي مَحَمَّد
 تَا بَنَوَدَهْ مَوْجَبَهْ رَضَاهِي مَحَمَّد
 اَزْ اَفَقَهْ سَابَاهِهْ لَوَاهِي مَحَمَّد
 چَشَمَهْ اَمِيدَهْ مَنَهْ وَلَاهِي مَحَمَّد
 كَيَسَتْ مَحَمَّدَهْ شَوَدَهْ سَوَاهِي مَحَمَّد
 گَوشَهْ دَوَهْ گَيْتَىٰ اَسْتَ بَرْ صَلَاهِي مَحَمَّد
 نِيَسْتَ صَفَائِي بَجزَ صَفَاهِي مَحَمَّد

طَبَعَيِ عَطَاهِ شَدَمْ زَخَدَاهِي توِيَاعَلَى
 مَشْتَاقَهْ تَرْشَومْ بَشَنَاهِي توِيَاعَلَى
 اَزْ بَسَكَهْ شَايَقَمْ بَلَقَاهِي توِيَاعَلَى
 بَكَشَاهِهْ يَرْ زَندَهْ بَهَوَاهِهْ توِيَاعَلَى
 كَزَدَلَهْ بَوَدَهْ رَضَاهِي توِيَاعَلَى
 تَاشَدَهْ گَدَاهِي خَوانَسَخَاهِي توِيَاعَلَى

بر خلق دست لطف و عطاوی تو یاعلی	بندد در جحیم و گشاید در نعیم
باقی بود فلک بیقاوی تو یا علی	ابقاوی اینجهان بیقاوی فلک بود
خلق دو کون شد ز برای تو یاعلی	از دولت وجود تو شده ر دو کون خلق
جز فرش آستان سراوی تو یا علی	از فرق عرش هیچ مقامی خبر نداد
تا بر سر است ظل لواوی تو یا علی	هارا ز آقتاب قیامت هر اس نیست
تا نشت صیقلی بصفاکی تو یا علی	آئینه ضمیر صفائی شد آقتاب

غَنَّانْ

شود شرمنده مه بیند اگر روی غزالیرا
رو دازدیده هر دم هم چو جیحون اشک خونینم نبینم ساعتی گر بکنرد روی غزالیرا
یقین هاروت سحر آموز میشد از تلامیدش اگر میدید روزی چشم جادوی غزالیرا
فقیه شهر بگزیند ره آتش پرستی را اگر بر چهره بیند خال هندوی غزالیرا
خجل در باع از یا افکند سرو و صنوبر را بیند با غبان گر قد دلジョی غزالیرا
نمیشد اگر خطایم گفتی معمار این آردون ندیده طاق جفت طاق ابروی غزالیرا
نشده همچون صفائی هیچ کس مقبول در کاهش زبس رو بید با مژکان سر کوی غزالیرا

حجاب چهره خود کرده زلف عنبرین بورا بخوبی شهر است وینهان میکندرورا
سر صحر اندارم بی توای سر و سهی بالا بروم کر کشد حور بهشتی تیغ ابرو را
بد بیضا برار از استین و قصد دلها کن فکن بر آردن دلها کمند جعد ییسو را
نگون در چاه بابل هم نشده هاروت سحر آموز اگر میکرد شاگردی آن چشمان جادورا
عجب دارم که دل در اتش روی تو میسوزد نسوزد اتشین روی تو جانا خال هندو را

لوای دلبری بر یا کن اندر کشور خوبی بنماز ای شوخ بر خوبان و بنما زور بازورا
بقین طاقی نزد معمار گردون جفت ابرویت نه نقاش ازل دیگر کشید این روی نیکورا
خر ام آر بجامیکر دهم چون چشم خمودرش بمستی هیکنم اغاز مرح بار دلجو را
آگر داری تمنا روز و شب بایار بنشینی حذر کن تا تواني صحبت اغیار بد گو را
نمیدانم صفائی از چه آن^۱ ماه جهان آرا حجاب چهره خود کرده زلف عنبرین بورا

دیده من ای پربرو دید نا روی ترا کرد زنجیر دل دیوانه کیسوی ترا
نه لب شکر فشان نی غمزه خون ریزداشت بارها با ماه آردم رو برو روی ترا
تبغ خورشید از فروغ افتاد تاسلطان حسن از غلاف اورد بیرون تبغ ابروی ترا
مانده هیدانی چرا هاروت افسونگر بچاه دیده آیات غریب چشم جادوی ترا
باز می گردد بکنعنان از سر بازار هیر چشم یوسف گر بیینند روی نیکوی ترا
رو بکرداند ز آئین و شود اتش پرست هر مسلمانی که بینند خال هندوی ترا
از شمیم کل نگردد بلبل سر مست هست آر برد باد صبا در بوستان بوی ترا
درجahan هر کس که میخواهد شود صاحب نظر میکنند کحل بصر خاک سر کوی ترا
با وجود زخم غم مشتاق زخم خنجرم خط دیگر هست ضرب دست و بازوی ترا
صبر در هجر تو کردن دارد امید وصال جز صفائی کس نداند عادت و خوی ترا

روزی که خواهد رویت والشمس والضھیرا زلف تو خواند واللیل خطت اذا سبھی را
ذا صبح محشر از شرم جز شب برون نیاید خورشید آر بیینند یکروز ماه ما ر
در حوت تن چو یونس در بحر زندگانی بحر نجات جستن تسییح کن خدا را
چندانکه نوح باشی در چار موج طوفان خواهی رسی بساحل دریاب نا خدا را

شب نقل بزم وندان نقل دهان بار است یک نقل هم نگردد وندانه باد ما را
ما ترک عشق و مستی هر گز نعیمه وانیم کو بازوئی که تابد سرینجه قضا را
از خیل دردمدان با المفاتیمات لعات درمان توأن نمودن هر درد بیدوا را
هردم ز درد هجران کو بیک آشناei تا حال ما بگوید آن دیر آشنا را
در عشق دوست مردن بهتر زندگانی آن مردن از صفائی این زندگی شمارا

بر ترد رخت زلفت واللیل اذا یغشی
دیدم من و میگوید رب ارنی موسی
با اینکه هویدائی در آینه اشیاء
دانی که چه میگوید العبد اذا صلی
ترسم که جهان تردد از گریه من دریا
گر تو طلبی جنت آن کوثر و آن طوبی
تسییح تو میگوید سر تا بقدم اعضا
در بادیه مجnoon سوخت در پرده سرالیلی
تا حشر خراب افتاد از نشیه آن سهیما

ای روی تو روشنتر از مهرجهان آرا
از آتش رخسارش شد طور دلم روشن
عیسی پی قرب تو شد در فلک چارم
در طاق دو ابرویت زلفت چو کندس عجده
در آتش هجرات اشک بصرم جبار است
ما و سرکوه دوست از هر دو جهان زاهد
نه زبان من در ذکر تو گویا شد
تا آتش عشق افتاد در دامن مرد و زن
ساقی می عشق دوست در جام صفائی ریخت

* * *

نیارد هیچ چشمی قاب تیر آفتاب شرا
در آنوقتی که بر تیرد زرخ مشکین نقاب شرا
مرا جمعیت خاطر کس نمیخواهد حساب شرا
کلستانیکه بابل داده از خوندل آب شرا
یکی بر گل دهد آب ریکی تیرد گلاب شرا

کر آن ماه کمان ابرو ز رخ گیرد نقاب شرا
نه تنها دیده را سازد منور بلکه عالم را
اگر با تیغ ابرو بش بریزد خون عالم را
عجب نبود ز دست جور کلچین تریغ ماشد
کلستان چهان تاهست جزا این نیست او ضائیش

تفاضا کرده از من سیم وزر در نامه اش جانان ندارم غیر جان چیزی چه بنویسم جواب شرا
چنان سیلا بخون جاریست از سرچشم‌هه تیغش که خون کشتنگان ترسم فروگیرد رکاب شرا
شراب چشم ساقی بیشتر از می کند هستم نمیدانم ببینم چشم یا نوش شراب شرا
صفایی چون می بی غش درفتی از کفساقی تو هم از مرغ دل بر سیخ شادبزن کباب شرا

* * *

نگار هن پریشان کرده بر رخساره گیسورا که از چشم بدان حفظدار دروی نیکورا
پقصید کشتنم یا تیر مژ کان نرگس مستش اشارت میکند هر دم کمانداران ابرورا
فنتون ساحری از چشم خوبان گرچه هیبینم نمی بینم ولیکن شیوه آنچشم جادورا
گر آن زیبا پسر روزی بنازم چهره بنماید ز سریرون کنم یکسر هوای حور و مینورا
ندانم سحر باشد یا که معجز اینکه می بینم بروی آتشینش داده مأواخال هندو را
میان هوی او دیدم میان کمتر از موئی کمر بنها ده نامشرا میان کمتر از مو را
بیاد زلف مشگین غزالی گرد این کشن صفائی تا بروز امشب بیو کلهای شب بورا

* * *

که ندادند بگل رنک تو و بوی ترا
که آند حور بهشت آرزوی روی ترا
زان گرفته است دلم حلقة گیسوی ترا
شیوه ساحری نرگس جادوی ترا
که ز من می طلبید سلسه موی ترا
تا ببینند همه قوت بازوی ترا
صبهدم بوسه زند طمعت نیکوی ترا
نازم آن دست که ز دطاق دوابروی ترا

تل بدین لطف کند آرزوی روی ترا
بچه و خلق کنند آرزوی حور بهشت
روی تو تعیه و کیسوت برآ ندر حلقه
سلیمانی کاش که هیبود و تماسا هیکرد
صفحه از دل دیوانه خود در عجبم
از پیش تشن عاشق بکش از ابر و تیغ
بیشین روی تو چنانست نه خورشید فلک
کس نمیده است که معمار زند طاقی جفت

کرده تا کحدل بصر خاکسر کوی ترا

سر صاحب نظر آن نزد صفائی فاش است

* * *

بوسه زان لب شیرین شکر بار مرا
 کاش می آمد و میگرد سبکبار مرا
 تا بجان است غم عشق دخ بار مرا
 میگشد غمزة خونریز تو صدبار مرا
 ازی بهتر از این نیست ز آثار مرا
 تر کنم قصه شود روز شب تار مرا
 آه نشان میدهد از عالم اسرار مرا
 گرچو منصور کشد عشق تو بردار مرا
 میگشد عشق تو در کوچه وبازار مرا
 ندهد زندگی از لعل لب یار مرا

کاش جانان طلب بد جان و دهد بار مرا
 سر بود بار کران بهر نثار قدمش
 در دلم نیست بقدر سر موئی غم هر ک
 بی قتلم چه کشی تیغ که هر روز نیاز
 هر کشد کشته عشق تو نشانی دارد
 آنچه از محنت هجر تو بمن میگذرد
 حسن روی تو مگر آینه غیب نما است
 نشود غیر انا الحق بزبانم جاری
 منکه از خانه نرفتم بی خوبان قدمی
 تا صفائی نبرد راه بسر چشم عشق

* * *

آتش طور بود برق دم پیشه ما
 غیر دیدار رخت نیست در اندیشه ما
 شیر عشقت به نیستان رک و ریشه ما
 سوخت ز آنشعله همه خشک و تریشه ما
 که بریزی بنگه در قدح و شیشه ما
 هست پیوسته بدریایی گرم ریشه ما
 ز آنکه جز سوز محبت نبود پیشه ما

تا شد از عشق رخت کوه کنی پیشه ما
 جلوه در طور دلم آن که بصحرای وجود
 عقل رفت از سرو دل خونشید تاعریده زد
 در شب زلف تو تا نار رخت شعله کشید
 باده چشم تو کافیست مرا ای ساقی
 آن نهالم که بهر فصل ثمر می بخشم
 سوخت گرز آتش عشق تو صفائی نه عجب

خورده آب نمک پسته خندان ترا
که نمک خورد و نشکسته نمکدان ترا
که به غنیمت و گه سیب زنخدان ترا
تا کی آریم بکف لیموی پستان ترا
آنگه بر جان نخرد ناولک هژکان ترا
نه صفائی دری هست کلستان ترا
میکند مطلع خورشید تریبان ترا
وصف کرده است مگر نرس قتان ترا

پسته قا کرده ادا حق نمکدان ترا
سبب پسته که خندان شده زان عیین
ایمهوش آنروز به بوئیم بستان وصال
حالیا سوخت دل از شعله آن نارعذار
هرخ جانش هدف تیر هلاقت کردد
نروم سوی کلستان جنان بهر صفا
ما من از آن مهر خسار که هر صبح دهی
شده پر فتنه ز اشعار صفائی آفاق

* * *

چون ذره آفتاب پرستیست کارها
از تیرتی بشام سیه روز کار ما
کرده است روی و موی تولیل و نهار ما
تا ننگری بقامت و رخسار یار ما
طوفان نوح چشم و دل اشگبار ما
تا یار دلنواز بود در کنار ما
شوق تو برد از کف صبر اختیار ما

تا یارده برگرفت ز رخسار یار ما
پرستیم تا بزلف تو دل طعنه میزند
آنکسکه روز از شب و شب آور دزروز
روزی نمیشود بقیامت ترا بهشت
باز آ و گرنه از غم تو نازه میکند
ساقی ییار باده و مقتی باز ساز
بیهوده درغم تو صفائی صبور شد

* * *

تی مرغ دل دوباره نشیند بیام ما
ساقی بریز باده کلگون بجام ما
ونگی برد بکارو کند تلخ کام ما

نا خال تست دانه و زلف تو دام ما
می درمیان و یار کل اندام در کنار
ترسم که دور بوقلمون رنک آسمان

* * *

عجب نقاش قدرت کرده تصویر جیینشرا بجا مانی تواند نقش روی نازینش را
بچین زلف او گردیده خاقان چین افتد بیک چینش دهداز کف همه ماچین و چینشرا
دل جمعی نبینند روز و شب غیر از پریشانی پریشان کرده تا بر چهره زلف غیرینشرا
آور در آستانش آستینش را بچنگ آرم دهم جان و نخواهم داد از کف آستینشرا
لبش سربسته میگوید سخن از چشم های بوان مگر خضر دلم بیدا کند ماء معینش را
اسیر چشم جادویش شوده اهاروت افسونگر بگردش آر در آرد نر آس سحر آفرینش را
هنوزش نیست ذوق شعر آربودی صفائیرا باب زر نوشته شعر نفر شکرینش را

فرستادی بمن آن نطق برد از مهربرا یرو ای بی ادب شهرت مده نفسا شریر ارا
روا باشد که نشناصی تو نه گرما و نه سرما نه از قران نه شمسا خواند نه ز مهربرا را
 بشیرینان چه نسبت داری ایتلخ ترش ابرو چو در آینه هیبینی عبوسا قمطیر ارا
مرا ده تیردیگر در کمان باشد از این ترکش بگیر از من بگو چشم ضریرا کن قریر ارا
مرا حاجت نمی باشد بیراین ره که آوردی پی چسباندن زلف خودت صمع و کته زارا
صفائیرا یکی داروی درویشی است ز اندارو آر خواهد قریرا میکند چشم ضریرا را
حروف «ب»

بگیر از آفتاب طلعت جانا نقاب امشب که تا از مغرب زلفت تابد آفتاب امشب
بمشتاقان ظهور حسن خود را آشکارا کن مکن خورشید عالم انها اندر نقاب امشب
توئی می بینمت جانا ببیداری در آغوشم وبا حور بهشتی هست هم بینم بخواب امشب
بران از آستان خود و قیب بی مر و ترا مروت نیست باشد جان من در اضطراب امشب
مگر چیزی بغير از نقد جان جاناطلبکاری که از من منشی عشق تو میخواهد حباب امشب
چمن زینت آرفت از سبزه و گل در مهاردي بر بز ایساقی کچهره در جام شراب امشب

ز آب آتشین لبریز کن جام صفائی را که او در آتش عشقت دلی دارد کتاب امشب

نا صوابست یا اولی الایمای
دیده بگشاو سر بر آراز خواب
بزن از می بر آتش من آب
یک دو رطای کشید یا احباب
تا در آمد بگریه چشم سحاب
عالیمیرا کند ز قته بخراب
می باردی بهشت بی احباب
ساقیما خیزو و قترا در باب
که دلی دارد از فراق کتاب

فصل کل توبه آردن ازهی ناب
ساقیما نوبت صبوحی شد
آتش عشق من زبانه کشید
باید امروز از می کلگون
لب کل باز شد بخنده لطف
چشم ساقی آذنشته از مستی
باد بر من حرام آر نوش
هوسم کل چو برق میگذرد
صفائی چشان شراب وصال

گوهر مخزن اسرار خدا را در باب
بنظر آینه غیب نمای را در باب
هم دلاقله و هم قبله نمای را در باب
هایه زندگی و آب بقا را در باب
حالت زار من بی سر و پلزا در باب
روی آن دلیر خورشید لقا را در باب
خاطر مردم بی برک و نوا را در باب
از خدا قوت بازوی خدا را در باب
بدعای سحری شاه و کدا را در باب

بجهان راستی و صدق و صفارا در باب
برقع از آینه روی دلام بکیر
ابرویش قبله و چشم سیهش قبله نماست
یار با خضر لبس باش نه با اسکندر
برده است از دل و جان ناب توان هجر توام
ایدل ار جام جهان بین ز خدامی طلبی
ایکه از مال جهان برک و نوائی داری
نفس اهاره ز فرعون قوی پنجه تراست
چند روزی که صفائی بجهان مهمانی

* * *

بستر میر مشک و عنبر شدز نیسوی حبیب
 معنی شق القمر آورده ابروی حبیب
 در سپهر حسن آتر بینند مه روی حبیب
 در کنار آب حیوان خال هندوی حبیب
 از نکاهی ای عزیزان چشم جادوی حبیب
 دست آتر بد هدش بی خوابم پهلوی حبیب
 این زمان فریادشان از تیغ ابروی حبیب
 در فلک مه را نباشد جلوه روی حبیب
 پا بکش از خلق و روکن بر سر کوی حبیب

در هال شب ناصبازد شانه بر موی حبیب
 اهل صورت را بیایده ترد کانی داد و گفت
 از فلک خور شید عالمتاب هیگر دد خجل
 بتو مسلمانان دهد آتش پرستی رانشان
 چهون دل من مینو اند کرد عالمرا خراب
 تا دم صبح قیامت نیست بیداری مرا
 داد خلق از یعنی چنگیز و هلاکوبود بیش
 روی اورآ بارها من رو برو تردم بمه
 هنzel امنی اگر خواهی صفائی در جهان

* * *

بقصد غارت دل با سپاه ناز امشب
 بروی من در عشرت نمود باز امشب
 که در کف است مرا طره ایاز است
 مگر چو روز قیامت شود دراز امشب
 بهیج زنده دلم کرد و اهل راز امشب
 مرا بکنج تران کردبی نیاز امشب
 بطاق ابروی جفقم بیر نماز امشب
 ز شام قدر بسی دارد امتیاز امشب
 آه یار خفته در اغوش من بنماز امشب
 مرا بشعر خودش کرد سر فراز امشب

دو آمد از درم آن بار رقته باز امشب
 بقی که راه نظر بسته بود بر عشق
 بگو بدیده حسرت نظر کند محمود
 ز شام تا بسحر داد وصل نتوان داد
 باب زندگیم ره نمود خضر لبشن
 چو دیده در دل فن نیست جز خیال رخش
 مژوال کردهش از کعبه رخ نمود و یگفت
 بگیر زلف یریشان او بخطاطر جم
 رفیب اگر شود اکام جاندهد از غم
 چکونه شکر کذاری ننم صفائی را

حُرْفٌ دَتْ

مايَه شادِي و عِيشِم بِكَنار آمده است
 خاصَه امروز كَه با نقش و نگار آمده است
 گوئیا نیشکرش تازه بیار آمده است
 شور عشقی بِسر عاشق زار آمده است
 همه خونیست کَدَاز قلب فکار آمده است
 ساقیا در چمنی زانکه بهار آمده است
 خار حضرت بدل زار هزار آمده است
 مژده ابدل تَه خود آراسته بار آمده است

مژده ابدل که خود آراسته بار آمده است
 نبود حور بهشتی بچشمین زبائی
 کاهگاهی سخن از آن لب شیرین کَوید
 خود زدنی مَکر ابدوست تَه از آمدت
 اشک گلگون برخ زردم من از هجرات
 وقت آنشد که بگیرم قدح باده بدت
 فصل کل آمدو از دست جفا کلچین
 هر دم از شوق صفائی بنوا میگوید

* * *

هر که را خانه بمیخانه و بستان کل است
 تَه صغير طرب از دولت سلطان کل است
 غنچه از تاب هوا خفته بدامان کل است
 بزم بلقيس چمن عيش سليمان کل است
 عهد تو کردن پیمانه و پیمان کل است
 خاصَه امروز تَه دور هی و دوران کل است
 خار هم بهر همین دست بدامان کل است
 گریه ابر نشاط لب خندان کل است
 بلبل امروز اگر مsst و غزلخوان کل است
 جان بلبل هم از این زمزمه قربان کل است
 غزل آنست که در دفتر و دپو ان کل اجتنم

در کلستان جنان خازن و رضوان کل است
 بلبل از نغمه کند ترجمه باد بهار
 باد بیزن بکف دایه باد است مَکر
 ساقی از جام صبا باده بیاور کامروز
 وقت آنست که با کل نفسی تازه تَنیم
 مَکذران دور ز من دور تو تَرم ساقی
 خار پای تو شدم دست من و دامن تو
 تَه بخندد لب از گریه من نیست عجب
 از ازل ما بگل روی تو خواندیم غـزل
 تَه من از عشق کل رویتو جاندادم و بس
 حیف عضمون وفا نیست بشعرش و رانه

خواب دره رغچمن نیست چرا خاموش است مگر از باد خزان سر بگربان کل است
تا شکوئید که از سوز جگر بلبل سوت که لب از ناله فرو بسته و حیران کل است
بلبل و هظری غشای هم آواز شدند به قاهی که در او گوش دل و جان کل است
که صفائی کل ازین است که آنلاleه عذار با صفائی بچمن آمده و همان کل است

تابسر شورم از آنخسرو شیرین دهن است شکران شعر ترم نقل همه انجمن است
با غبان که نگرد قادت و رخسار را بر کندهر چه کل و سوسن و سرو و سمن است
خال هندویم تو شد راهزن بیز و جوان چشم جادوگر تو شعبدة مرد و زن است
بیشون هم کمر از بار غم عشق شکست لب شیرین نه همین در طلب کوهکن است
منت آن سایه سرو چمنم بر سر نیست تابسر سایه آن لعبت سیمین بدن است
و عده بر خود چه دهی کوثر و طوبی و بهشت این نشان قد رخسار و لب یار من است
بانع از سبزه و کل هست بار دی چو بهشت روز عیش و طرب و شادی و ساغرزدن است
میر و مغمز دل از سبزه و سیر لب جوی خاصه با یار که او صاحب وجه حسن است
باده بیلدوزست جراحت صفائی بچمن خاصه امروز که هنکام صفائی چمن است

* * * * *

قابل از اعشق تو ای خسرو خوبان بسراست
پند هفتاد و دو هلت بر من بیشمر است
نیمین اندر طلبیت بر در دریرو جرم
هر نه جویاک وصال تو بود در بدر است
گر چه پندش پدرانه است ولی بیشمر است
زاهید از عشق رخت منع من زار کند
زمینهاید که تو از خیل پربر و بیانی
این نه زلف است بگر درخت ای آفت جان
فیضی شیخوان بمیان تو و مویت دادن

تا نگوید یدر من پسرم بیهمن است
آزمودهمه اوضاع جهان در دسر است
تیغ ابروی ترا جان صفائی سپر است

کندم خال تو از جنت رویت چیدم
دل نبندید باوضاع جهان هیچ که من
عاشق روی تو از تیغ نگرداند روی

سر زلف تو کمندی است که عالمگیر است
لب همچون شکرت مایه صدمه نشیر است
عاشق روی تو بودن اگرم تقدیر است
خوش بود حالت دیوانه که سرزنجیر است
ناله من بتواز چیست که بی تأثیر است
کافر عشق کجا و حشتن از تکفیر است
چشم امید زن و مرد و جوان و پیر است
که ز دیوان قضا کشان او تقدیر است

نه دل من بکمند سر زلفت گیر است
کله از نرس مست تو ندارم جانا
تیغ ابرو بکش و خون من زار بر بز
دلزشوی سر زلفت خبر از بندش نیست
نیست غیر از خم ابروی توام محابی
بر او شیخ وز تکفیر مکن تهدیدم
آستان بوس در شاه جهانم که بر او
گر شود کشته صفائی چه بود تدبیر ش

دیگر آمد خود چیدواز و برجید و رفت
روز بر هم زد بساط ما هرا خورشید و رفت
آنکه بای از نار زلفش در کفن بیچید و رفت
دیش چشم بار سرداد و بخون غلطید و رفت
سوخت جانش ز آتش غیرت بدل نالید و رفت
گوئیا از ما خطائی دید از آن نجید و رفت
آنکه تخم نیکنامی در جهان پاشید و رفت
سنک تو و اکندو هم پیمانه ات سنجد و رفت

هر کسی آمد بساط زند کان چید و رفت
ماه شب آمد بساطی چید زانجم در فلک
خواست تا آرد بکف سر رشته عمر در از
ای خوش آن عاشق که در میدان عشق از شوق و صل
بسکه کلچین چید کل در پیش چشم عنده لیب
یار آمد تا دهد آئینه دل را صفا
ناقیامت زنده هاند از بر ایش مرک نیست
محتسب گویا کمانکر دی که در بازار نیست

یارشب آمدتراباغیر خود دم سازدید
دم زد اماز کردار بدت رنجید و رفت
فیضها از کلشن توحید بر دند اهل دل
هر یک از راهی یکی چیدویکی بوئید و رفت
در کلستان جهان جاوید هاندن بیصفاست
یک نظر باید صفائی روی خوبان دید و رفت

که زندگانی بی دوست زندگانی نیست
که در طبیعت کلهای بوستانی نیست
که ماه چرخ در اونور مهر بانی نیست
کن آب خضر مرا عمر جاودانی نیست
که قتل کشته عشق تورا یکانی نیست
که تا ابد بکفت دولت چوانی نیست
زیخت کار بر اید بکار دانی نیست
نه کس حریف قضایای آسمانی نیست
چو بحر طبع صفائی بدر فشانی نیست

مراز عیش جهان بی تو کامرانی نیست
بهار حسن نکویان طراوتی دارد
بعهر ماه زمین دل زغضه کن آزاد
مرا ببوسی از آن لب بیخش عمر ابد
درش حیات ابد خونبها کنی شاید
مکن تغافل از ایام پیری آده باش
جهان بدانش و بینش نشد هسخر آس
ایش تیع قضا جان اسپر نما بر رضا
آن که ابر در فشان صفا دهد بچمن

خلاصی از غم عشق تو ام زمانی نیست
که بهتر از سرو جان دادن امتحانی نیست
که کل شکفته و در باز و پاسبانی نیست
که هر چه مینگرم من ترا دهانی نیست
براه توى تو آثار کاروانی نیست
ولی چه سود آه با ما ترا میانی نیست
ترا که دست بتیر و بزه کمانی نیست

بغیر کوی توام در جهان مکانی نیست
مرا بخوان و طلب کن در آستانه جان
بیا که وقت تماشا رسید و چیدن کل
بحیر تم صنما از کجا سخن گوئی
چگونه ره بتو یا بم که غیر بانک جرس
هزار عاشق دل خسته بیشتر داری
چگونه از نگهی خون خلق میربزی

بهر که مینگرم یا بهر چه میگذرم
بعشق دوست چو من بار جانفشانی نیست
مرا تصرف عشق تو در زبان آورد
و تر نه مات رخ دوسترا زبانی نیست
ا کر تو خون صفائی نریختی در شهر
جز ابر و بت و چر اتیغ خونچگانی نیست

* * *

کل ز کنزار وصال بار چیدن مشکلت
وصل او با مردم اغیار دیدن مشکلت
آل آدم بودن و گندم نجیدن مشکلت
آن کمان ابر و گرم بیکان زند بر دل چه غم
تیر طعن دشمنان بر جان خربدن مشکلت
بار نادخسار زیبا دید در آئینه گفت
سورتی زیبا تر از این آفریدن مشکلت
چشم هست بار دارد خنجر مژ کان بکف
ناز آن بدمست خنجر کش کشیدن مشکلت
کوشش اسکندر آسانست در هر لب ولی
بر سر سر چشم حیوان رسیدن مشکلت
رشته جانرا بریدن بهر جانان باک نیست
دوست رادشنام ازا آنلب شنیدن سخت نیست
رشته مهر رخ جانان بریدن مشکلت
حرف سخت و سست از دشمن شنیدن مشکلت
طایران در هوا یش پر زند آسان ولی
مرغ دل از دام زلف او پریدن مشکلت
هیچ امری نیست مشکل بیش مردان خدا
پرده اسرار مردم را دریدن مشکلت
بعد از این باید قدم از سر کنی در تو بودست

* * *

باده کل گون بکف با دوستانم آرزوست
از هوا بر سبزه ابر در فشانم آرزوست
ساقی شکر لب شیرین زبانم آرزوست
بزم انسی چون بهشت جاودانم آرزوست
غذچه راخندان چو کل در کلستانم آرزوست

نو بهار است و هوای بوستانم آرزوست
ابر در فواره میپرد زشادی بر هوا
بار بدرود و نکیساوی سرود خسروی
بی پریشانی خاطر در چمن جمعی چو من
دست کلچین را زیاغ ای با غبان او تاه کن

در چمن شمشاد و سرو و ارغوانم آرزوست
بر سرش سبزین پرنده کل نشانم آرزوست
بر فراز شا خسار ان نخمه خوانم آرزوست
با غرا از خرمی رشک جنام آرزوست
دختر رز را بکایین ارمغانم آرزوست
تا ابد این باع با این باغبانم آرزوست
رفته رفته چون فضای آسمانم آرزوست
یهلوی یعنی رضا شاه شهانم آرزوست
از خداوند زمین و آسمانم آرزوست
تا بکی کوئی که اینم حسرت آنم آرزوست

نوجوانان را مکن منع تماشا از چمن
جامه سبزی ز اصلس کرده در بر نسترن
خیل هر غان را بیاغ از عنده لیبان تا بزاغ
نرگس شهلا کشوده دیده برو خسار باع
با چنین بزمی که دوش آرام است اند رچمن
قصده من از باغ ایرانست و شاهنش باغبان
ملک ایران را بوسعت در جهان از چارسو
وارث تاج کی و تخت جم و ملک عجم
تا قیامت دولتش را پایدار و بیز و ال
از خدای خود صفائی هر چه میخواهی بخواه

کشت و بخونم خذاب تر دسر اکشت
چشم تو چون من هزار دلشده را کشت
پیشمه آب حیات و آتش زردشت
زلف تو از بار دل خمیده شدش پشت
راه نبرد و بهیچ باز شدش منت
کام کرفت از عروس حجمله چرخشت

یار نه تنها بتیر غمزه هرا کشت
کشم اکرچشم ساحر تو عجب نیست
در لب تو یافتم بروی تو دیدم
بسکه دل از عاشقان بزلف ربوی
خواست برد غنچه بی بر هزدهات
روی صفائی ز باده سرخ از آنست

از هیچ کسی غیر خدا درد دوا نیست
زنها ر که حاجت ز در بسته رواییست
روی تو اکر آینه صنم خدا نیست
وزقد تو در شهر کجا فتنه پدا نیست

بر درد من خسته طبیبی چو خدای نیست
تا هست در دوست هر و بر دردیگر
اسرار الهی ز چه رو ترده هویدا
از چشم تو آیات فریب است هویدا

در صر ملاحت بعیزی شما نیست
این جور وجفای تو بناشر طوفانیست
ثابت فدمی در ره عشق تو چو مانیست
افسوس ته در چشم ولبت صلح وصفانیست
رو کن ته حجز او آینه غیب نمانیست

یوسف که بود شهره عالم بصفاحت
عهد تو مرا یاد و ترا کشته فراموش
دل از غم روی تو فدا کرد و جان نیز
سر تا قدم آئینه حسنی و لطافت
ره نیست صفائی بدر دوست جزار دل

* * *

یقین که لا یق چو کان زلف جانان نیست
درین معامله از هیچ ره پیشمان نیست
ولیکن از سر پاک موی دوست آسان نیست
و گرنه زندگی خضر ز آب حیوان نیست
ز دست زلف توجون من کسی پریشان نیست
هر آدمی که از و دیده پوشد انسان نیست
و گرنه مشک تمار آینقدر فراوان نیست
چرا که ساحب اینخانداشت هیمان نیست
له غیر زلف و ریش یار کفر و ایمان دم

سریکه بر سر کوش چو بوی غلطان نیست
کسی که بوسه گرفت از لب تو رجایداد
کذشن از سر دنیا و آخرت سهل است
ز شوق چشمۀ نوش تو تا ابد زنده است
شکایت از تو بهر کس نمیرم هر چند
کجا ز کندم خال تو دیده می بوشم
شد از نسیم سر زلف تو جهان مشکین
خیال روی تو از دل نمیرود بیرون
هزن پیش صفائی ز کفر و ایمان دم

* * *

زانکه عالم در بر درو بشن یکدم بیش نیست
جلوه کاه عشق جا عقل دوراندیش نیست
رتبه بالاتری از رتبه درویش نیست
هر که شدربند جانان بنده جان خویش نیست
هر که را باشد هوای نوش باکاز نیش نیست
نزد جانان درجهان افکنده سر در پیش نیست

هیچکس را آنکه از عالم درو بشن نیست
هر کجادل خیمه زد چشم اصلاح عقل بست
در مقام معرفت ای سالک طی طریق
پاکبازان را گرفتاری بهاز آسودگی است
در دمند عشق را تریاق باشد زهر هجر
پیش تیغ دشمنان هر کس که جسانساز دسپر

چهره تا پوشید دیدم میرود خون از دلم چشم بر منظور آکاه از درون دیش نیست
عاشقان را جانفادای دوست کردن سنت است قابل قربان عید روی جانان میش نیست
عشق اگر بازی صفائی برخلاف نفس باش کابن سعادت درنهاد نفس کافر کیش نیست

* * *

نازم آن چشم سیاهت که بلای دل ماست دم بدم ساز کن فتنه برای دل ماست
روزو شب آنچه من از زلف ورخت می بینم همه از قدرت و آثار خدای دل ماست
چشم و ابروی و لب و خال ورخت جمله نکوست خاصه لعل تو که آن عقده نشای دل ماست
در چه با عقل و ادب نیست ولی آرام است تا ز نیسوی تو زنجیر پای دل ماست
چشم بیمار تو از درد نگه دور می‌اد زآنکه دردی است که بیوسته دوای دل ماست
از هوای رخ جانب خشن تو فردوس برین آنچه از ثابت و سیاره که در افلاک است
بر توی ز آینه غیب نمای دل ماست همه مجھول جهان در بر ما معلوم است
چون صفائی دل تو مخزن سر خداوند سوای دل ماست مخزن سر خداوند سوای دل ماست

* * *

نه من شکسته دلم از شکست طری دوست درست چون نگری هر دلی شکسته اوست
خطلاست شکوه بر دوست بردن از دشمن چه جای آنکه بدم من برند شکوه ز دوست
هزار تیر ستم بر دلم نشسته و من بدان خوش که زمزکان آن کمان ابروست
ز فرق تا بیان تو هموی افشار است ندانست که کدامین میان کدامین هوست
هزار سلسه دل خفته زیر آن گیسوست
 تمام فتنه دوران ز چشم ساحر تست چرا که چشم تو در سحر اولین جادوست
رخ تو در فلک حسن ماء تابان است خوشابحال صفائی آه عاشق آن روست

حروف ث

حسن تو عشق هرا چه کر شده باعث
هر دو قدیم زمان نیند نه حادث
بینند اگر نوبه اار خط تو حارث
بین من و بار رخ نداده ح وادث
تا که شود در میان ما و تو ناٹ
در همه آفاق غیر عشق تو وارث
از همه سو بسته بر تو راه مباحثت

عشق قدیمت و حسن رویتو حادث
عشق من و حسن تست چون بد و مفتاح
میزند آتش بسبزه و کل و ریحان
کوری چشم رقیب در همه عمر
ساقی کل چهره در نجاست مغنى
نیست برای شهید عشق تو جانا
با که شود کشته یا معاف صفائی

حروف ج

یار دور ازمن رنجورو هرا نیست علاج آری آری چو توان نیست علیل است هزاج
ای طبیبان همه داید که درد من زار درد عشق است و نکر ددم کراز دوست علاج
غیر عشقش که کند غارت ملک دل ما نستاند کسی از آشور ویرانه خراج
حاجت از مهر رخش گر طلبم نیست عجب کس نبائد که بخور شید نباشد محتاج
من بجان مشتریم نی بکلافی چو عجوز یوسف حسن نرا بر سر بازار حراج
ملک دل همچو شهان از همه خوبان بستان ایکه از حسن خدا داده بسرداری ناج
هر آن در چشم دلش نور چراغ رخ نست بر سر کوی تو ره کم نکند در شب داج
صنما نعبه اگر روی دلارای تو نیست گرد کوی تو چرا بهر طواف آمده جاج
میزند نقش و فاخون صفائی بر خاک کر سر آید بسر خاک انا الحق حلاج

حروف ح

بگیر ملک دل خسروان بین صلاح
که با دو افعی زلف است نیچ رامفتاح
بگفت خضر لپش زیر لب که حی فلاج

ترا آنه حسن و ملاحت بود سیاه و سلاح
خیال گنج رخش داشتم بدل دیدم
با نکه از لب لعلش چشید آب حیات

که چشم بر سر جنگست ول بی اصلاح
بدام زلف تو چون طایپ شکسته جناح
که هست وقت صبحی بیار ساغر راح
مگر بمکتب عشق تو پک هو الفتاح

بکن حواله کام دلم بلب نه بچشم
بچرس دانه خال تو مانده مرغ دلم
بگو بساقی کاچه ره سر بر آراز خواب
نیخوانده درس صفائی ای جان دوست قسم

حروف ح

که مرک سر زده آید بسر ترا کستاخ
شود خراب بگردون اگر بر آری کاخ
ز نیش مار عقوبت درین کهن سوراخ
که تندگای لحد را کنی بخوبی فراغ
کسی که بر سر شاخست و بر داز بن شاخ
که هر دو در گفت مر گندم چو سندک فلاخ
برفت گوهر عمر از گفت صفائی آخ

بخویش عزه مشوگ تراست زرین کاخ
بجز بنای محبت که تا اید باقی است
مبایش زهر زبان بر دروز روپیش و بترس
درین دو روزه هستی خالق نیکی آن
بدوست زنده و دشمن بدروستدانی کیست
جهان بناء و تداووت مرک یکسان است
ذ بسکه بار گران فراق بار کشید

حروف « ۵ »

ماه روی تو بخورشید فلک ناز کند
دلم از دیده اگر روزنه باز کند
فتنه تازه تر از تازه تری ساز کند
بتواضع بر تو خواست سرافراز کند
که برای شب وصل تو پس انداز کند
شور عشقت همه را صاحب آواز کند
میتوان گفت که در دلبیری اعجاز کند
بکجا مرغ دل از سوی تو پرواژ کند

تر نقاب از دخ تر باد صبا باز کند
سر برون میکند از بهر نماشای رخت
هر صباحی که سر از خواب بر آرد چشم شش
سر و آرگیش تو بر خاست بقامت خود را
سوخت از آتش هجر تولد و جا نبرد
در همه شهر توئی صاحب آوازه و بس
چشم جادوی تو در سحر زبس استاد است
تا که خال تو بود دانه وزلپن تو دام

هیچکس را نشود محروم این راز کند
مرغ را خنده کل قافیه پرداز کند

دل نگوید سخن عشق تو جز بالب تو
سخن از لعل تو آموخت صفائی آری

* * *

مقام امن و امان اختیار خواهم کرد
بکوی عشق تو پا استوار خواهم کرد
ندایی در تو اختیار خواهم کرد
پای قاصد او جان نثار خواهم کرد
من از ملامت او اقتخار خواهم کرد
کجا بگفته او اعتبار خواهم کرد
福德ای تیغ دو ابروی یار خواهم کرد
بقاف عشق تو عنقا شکار خواهم کرد
بسوی دوست زدشمن فرار خواهم کرد

بسوی دوست زدشمن فرار خواهم کرد
ز بام چرخ آگرسنک بر سرم بارد
باشهی دو جهانم گر اختیار دهنده
دمی که از بر جانان پیام وصل رسد
ز عشق رویتو مفتی مرا ملامت کرد
کسیگه بی خبر از سرعشق یار بود
ترم ز جانب اغیار تیغ بارد جان
چو عنکبوت بتاری هگس نمیگیرم
ز خلاق بسکه دل آزرده شد صفائی گفت

* * *

واقف از سوز دل بلبل افکار نشد
تا بر چشم تو افتاده و بیمار نشد
بره کعبه مقصود سبکبار نشد
هیچ از نکته اسرار خبر دار نشد
که بدام سر زلف تو گرفتار نشد
مو بمو واقف از آن طرہ طرار نشد
غیر جان هیچ ازین خسته طلبکار نشد
لایق کوثر لعل لب دلبدار نشد

هر که در پیش کل روی بتان خار نشد
بچمن سر خوش و مخمور نشدن رست
ترک سر هر که در اول قدم عشق نکرد
هر که حرفری ز دهان تو بگوشش نرسید
از پی دانه خال تو نشد مرغ دلی
دل من تا بر زلف تو مأوا نگرفت
همشی عشق تو هر چند که بنمود حساب
تاب صفائی نشد از اهل بهشت رخ یار

* * *

در حـرـم قـربـ يـارـ بـارـ نـدارـد
 هـرـكـه درـيـن نـوبـهـارـ يـارـ نـدارـد
 در قـدمـشـ آـنـكـه جـانـ نـذـارـ نـدارـد
 عـاشـقـ بـيـچـارـهـ اـخـتـيـارـ نـدارـد
 با دـوـجـهـانـ عـاـشـقـ تـوـ كـارـ نـدارـد
 دـيـدـهـ منـ تـابـ اـنـتـظـارـ نـدارـد
 زـ آـنـكـه جـهـانـ كـارـشـ اـعـتـباـرـ نـدارـد
 بيـ توـ دـلـ ذـارـ منـ قـرارـ نـدارـد
 هـرـكـه بـسـرـ شـورـعـشـقـ يـارـ نـدارـد

* * *

ناـزـ نـكـاهـ توـ چـشمـ حـورـ نـدارـد
 هـنـتـى لـعـلـتـ مـىـ طـهـ وـرـ نـدارـد
 حـورـ كـهـ درـ دـلـبـرـى قـصـورـ نـدارـد
 جـلـوـهـ حـسـنـ توـ نـارـ طـورـ نـدارـد
 تـرـجـمـهـ جـزـ رـخـ توـ نـورـ نـدارـد
 برـ سـرـ كـويـتـ صـباـ عـبـورـ نـدارـد
 دـسـتـ سـلـيمـانـ عـجـبـ زـ موـزـنـدارـد
 اـطـفـ كـلـوـيـ تـراـ بـلـوـرـ نـدارـد
 درـ صـفتـ آـدـمـيـ شـعـورـ نـدارـد
 كـامـ طـلـبـ عـاشـقـيـ كـهـ زـورـ نـدارـد

هـرـكـه بـسـرـ شـورـعـشـقـ يـارـ نـدارـد
 هـيـ تـبـرـدـ حـظـسـبـزـهـ وـكـلـ وـ رـيـحانـ
 نـيـسـتـ بـسـرـ هـنـتـشـ زـ مـقـدـمـ جـانـانـ
 غـمـزـهـ مـعـشـوقـ دـلـ بـجـبـرـ سـتـانـدـ
 هـيـبـرـيـ اـزـمـنـ دـلـ وـ دـهـيـ دـوـجـهـانـ
 پـرـدهـ زـرـخـسـارـبـرـ فـكـنـ تـهـاـزـيـنـ بـيـشـ
 تـكـيهـ مـكـنـ بـرـ دـورـزـهـ دـولـتـ دـنـيـاـ
 يـاـ توـ بـيـاـ يـاـ هـرـاـ بـيـرـ كـهـ دـرـيـنـ شـهـرـ
 هـيـ نـبـرـدـ بـوـئـيـ اـزـ بـهـشـتـ صـفـائـيـ

* * *

هــاهـ بـرـ طـلـعـتـ توـ نـورـ نـدارـد
 بـيـشـ لـبـتـ بـادـهـ طـهـ وـرـ نـفـوشـمـ
 چـشـمـ تـراـ اـزـ چـهـ النـفـاتـ بـماـ نـيـسـتـ
 اـنـ گـرـقـتمـ اـكـرـ بـهـ آـشـ روـيـتـ
 نـورـ بـتـابـدـ كـرـازـ رـخـ توـ عـجـبـ نـيـسـتـ
 بـيـكـ منـ آـهـسـتـ درـ بـرـ توـ كـهـ دـانـمـ
 كـرـبـنـواـزـيـ دـلـ مـرـاـ زـ بـزـرـگـيـ اـسـتـ
 آـبـ كـهـ مـيـنـوـشـيـ اـزـ تـلـوـيـ توـپـيـداـسـتـ
 حـظـنـبـرـدـ اـزـرـخـشـ رـقـيـبـ كـهـ حـيـوانـ
 ذـرـ چـوـ نـدارـ صـفـائـيـ اـزـ دـرـ زـارـيـ

* * *

بشان و مرتبه سلطان عالم خویشند چوزلوف او همه سر ترم و فارغ از کیشند آه رهروان طریقت زدیگران پیشند که همچو عقرب جراره ضارب نیشند خوشابحال کسانیکه چونتو درویشند	بصورت اهل خرابات آرچه درویشند بطور دل همه موسی صفت بنار رخش ز راه دل قدمی تا مقام او ادناست حذر کنید ز فرعون نفس و اتباعش ندا رسید ز کرو بیان صفائی را
--	--

❀❀❀

ایخوش آنعاشق که بر سر شور عشق بار دارد بر جگر تیر جفا پیوسته از اغیار دارد
 درد مارا میتواند کرد درمان با نکاهی آنکه ما را چشم بیمارش چنین بیمار دارد
 آن کمان ابرونه تنها میزند تیرم زمزکان تیرها در ترش ناز آن بت عیار دارد
 هر شبی آنماه طلعت بر امید صبح و صلس دیده ما را چو چشم اختزان بیدار دارد
 تَنج اگر بی داسبان باشد بیغمایبر ندش آن پری بر تَنج رخسارش زَیسو ماردارد
 خال هندویش ندارد گر سر آتش پرستی از چه بر خورشید رویش سجدده در هر باردارد
 بار در قربانگه عشق از برای عید رویش از تَرمه عائمهان قربانی بسیار دارد
 با غبانا تا که کلچین را بکشن بار دادی نا لهائی بلبل زار از دل افکار دارد
 با زبان عشق میگوید بمشتاقان صفائی ایخوش آنعاشق که بر سر شور عشق بار دارد

سبزه و سنبل و کل دید و خوش و خرم شد
 خوب انگشت نما در همه عالم شد
 بجهوانی قدم از بار فراقت خم شد
 محودیدار تو چون عیسی بن مریم شد
 که از آن دانه بسی خون بدل آدم شد

دل من تاب خط و زلف و رخش محروم شد
 همسری تا مه نو کرد بابری نکار
 گر خمیده قدمن از از بیری نیست
 قا بر آمد بصلیب سر زلف تو دلم
 در بهشت رخ تو گندم خالی دیدم

رسن زلف تو در تردن او محکم شد
زنده هاندانکه بخضر لب او همدم شد

حروف «ر»

مايهه عشرت و شادي بمن زار بیمار
کاه در میکده و کاه بکلزار بیمار
بر خمار بیبر باده بدبست آر بیمار
بوئی از حلقه آن طره طرار بیمار
بعیادت نفسی بر سر بیمار بیمار
جلوه در قدح از عکس دخ بار بیمار
خبرش نیمه روز از سر بازار بیمار
تنک شکر بمن از لعل شکر بار بیمار
نکته های درنا سفته ز اشعار بیمار

تا که در چاه زنخدان تو شدیوسف دل
چشمها آب حیات است صفائی دهنش

ساقیا باده ز میخانه بکلزار بیمار
می چه در میکده باشد چه بکلزار خوشست
می بینیا آگرت نیست مرآ دستارست
تا که در سلسله غم نفسی تازه کنیم
آن طبیبی که بدم همدم روح القدس است
قدحی بار بکف از می کلگون دارد
خطاطر یوسف کل صبح عزیز است بیاغ
ایکه در مملک سخن خسر و شیرین ذهنی
نکته سنیجان چو صفائی همه در این جمنند

یا بار شانه زد بسر زلف مشکبار
گیرد آگر ز روی منیرش نقاب بیار
تیری بر آن نهاده ز مژ کان آبدار
باز آکه جان مرا بلب آمد زانتظار
آخر نکاه دار یکی را از آن هزار
سر روی بقاوت تو ندارد بجو بیمار
خواهم که جان بنام نکویت کنم نثار
کل با وجود روی تو کمتر بود ز خار

غمبر فشاند باد بر اطراف لاله زار
بر آفتاب ماه رخش ناز می کند
ابروی او کشیده کمان بهر کشتم
سازم نثار راه تو در جان طلب کنی
خوابیده زیر زلف تو جانا هزار دل
امروز شد بیاغ مسلم که باغبان
نام تو هر زمان که رود بر زبان جان
کی می رود بیاغ صفائی بسیر کل

کلها بنظر مراست چون خار
 دیدم بقیامت است دیدار
 در هر چمنی که نیست دلدار
 او خفت و چومن هزار دیدار
 اندر ره عشق شد سبکبار
 دستش نرسد بحلقه دار
 بینم نگر آن دو چشم بیمار
 هر مرغ دلی بود گرفتار
 میداند و بلبل دل افکار

در سبزه ف باغ بیرخ بار
 دلبر چوقیام و ساز ره کرد
 می بر چومنی دَر حرام است
 چون غنچه بمهد شاخه کل
 اول قدم آنکه ترکسر کرد
 در عشق کسی نه نیست منصور
 بیماری من نمیشود به
 بر دانه خال و دام زلفش
 قدر کل و بار را صفائی

چون کو فتاده در خم چو کان انتظار
 شد عمر من تمام بدروان انتظار
 یارم نشانده تا بسر خوان انتظار
 موجیست پیش لجه طوفان انتظار
 سازم هزار پاره تُربیان انتظار
 باید فکند دست بدامان انتظار
 جانم هزار بار بقریان انتظار
 تا کور شد بکله احزان انتظار
 زبن بیشتر مباش پریشان انتظار
 با چشم اشکبار بکنـان انتظار
 نه انتظار ماند و نه عنوان انتظار

دارم دلی بعرصه هیدان انتظار
 آن بی وفا بعهد خود آخر و فانکرد
 باران آب دیده و خون دلم غذاست
 طوفان نوح کر چه جهان را فرا گرفت
 بـاد صبا کرم برساند پیام وصل
 اکنون نه نیست راه رهائی بهیچ روی
 کر تـوی انتظار بـجانان رسـاندم
 یعقوب از فراق پسر سالها تـریست
 آمد زهر صر جانب کـنـان بشیرو تـافت
 یوسف بمصر شاد و تو غمکین نشسته
 صبح وصال آمد و شام فراق رفت

یوسف نشد عزیز بر مردمان مصر
خواهی بوصل یار صفائی اگررسی

* * *

کی روا باشد که گردد عاشق غم خوار خوار در دره عشق تو اندر کوچه و بازار زار
درجهان عیشی ندارم بی رخت اندوست دوست چز تو در عالم نخواهم ای بت عیار یار
از دهانت کار نشته بر من دلتنهنک تنک بالب لعل تو دارد این دل افکار کار
هرچه میخواهی بگن با من تو ای طناز ناز گردهی بر بوسهام زان لعل شکر بار یار
ساقیا زان آتشین می ساغری لبریز ریز تا بمستی در ذنم بر رشته زنان نار
مطر با بزم سماع است و بزن بر چنگ چنگ چشم ما را از طرب یک امشبی بیدار دار
ایصفائی شعر تو آرد بهر مدھوش هوش خاصه مدھوشی که تو بیدارم از اشعار عار
حروف «ز»

سزد که جان جهانت شود بنماز نیاز
نه هست جان و ننم رو زو شب بسوزو ندادز
هر آنچه هست ترا در قمار عشق بیاز
همان کمند که بمحمدود کرد عشق ایاز
که نیست دست رسم غیر جان برای نیاز
که فصل گل منشین بی ندیم و باده و ساز
که نیست جزلب ساقی و جام محروم راز
نه از من است زنایست اینهمه آواز
که ملک جم بگذارو بجام هی پرداز
که چون بکنگره عرش میکنم پرواز

در آفتاب جمال شکفتنه شد گل ناز
بیک نکاه بمن چشم ساعر تو چه آرد
قامار عشق اگر هیکنی ز من بشنو
شنیده که چها می کند بمن عشقت
چگونه دست تهی رو بگوی دوست نهم
نشد نصیحت پسیر مقان فراموشم
حدیث دل بکه آویم بیار ساقی می
از آن زمان که نیستم بدست نائی عشق
حدیث مسئله هفت خط جام اینست
بدست خویش ز دایم نشای بندوبین

وصال یار صفائی اگر هیسر نیست
برو باش هجران او بسوز رباز
حروف «س»

زندگی خضر اگر از آب حیوانست و بس
زندگی همارا جان و دل از لعل جانانست و بس
دیده حرفی از دهانش آب حیوانست و بس
در بهشت آدمیت اول انسانست و بس
آنکه سرهای زیر پایش گوی میدانست و بس
این پریشانی از آن زلف پریشانست و بس
در فلک آینه دارش مهر رخشانست و بس
یوسف دلها در آنچاه زنخدانست و بس
درد هجران را بیام وصل درمانست و بس
بیش تیغ او صفائیرا سپر جانست و بس
حروف «ش»

هر کسی شدگنشت از جانش
هر کسی نیست مردمیدانش
مانده اندر چه زنخدانش
مگر از مطلع تریباش
خاک بر فرق آب حیوانش
کم بنازد بحور و غلمانش
بیکی نقل بوشه مهمانش

از پی چشم مست فتاش
مست و پر قنه است و خنجر کش
ایعزيزیان هزار یوسف دل
نزند آفتاب گردون سر
حضر بینداز ر لبس ریزد
چهره بنما بناز تا نه بهشت
با صفائی صفا نکردو بشد

* * *

مت سنگین دلی دارم که دل افتاده در بندش رهائی نیست از بندش زبس سخت است پیو تدبی

بزنجیر سر زلفش سزای خویشا دیدی نگفتم ابدل دبوانه عاقل باش در بندش
 از آنروزی آه دلبر از بر من رفته میدانم چهابر پیر کنعان رفت از گم گشته فرزندش
 کشمانت اگر آن خسرو خوبان بخواهد جان بهای بوسته از لعل شیرین شکر خندش
 توزاهدمیکنی منعم زعشق روی مشوقی که در عالم ندیده دیده عشاق مانندش
 نصیحت خوش بود در طبع من لیک ازلب جانان که هر یم شنود چون میدهد روح القدس یندش
 زتعی نا کسان هر کس که عاشق شد نمینالد جدا سازند اگر از یای تا سر بند از بندش
 صفائی دل باوضاع جهان هر گز نمی بندد اگر بند از آن بندد که باشد چون تو دل بندش

شهید عشق خود را کرده ای بیوفا ترکش بکن تا چشم جادوی تو دارد تیر در ترکش
 نشیدی با کمندلوف و آنکاهم رها کردی کجا صیاد صید غرقه در خون را کند ترکش
 بجسمش چان در آیدی باز از سر زندگی بیرد اگر بر بیرد و بنشاندش از خاک بر ترکش
 بزن بر زلف مشکین شاهه ای سرو سهی بالا همه آفاق را یکسر بمشک و عنبر ترکش
 رخ وزلف و خط و ابر و خال و چشم جادو بر بناز این هفت کوتب را بچشم هفت اخت ترکش
 آگر نقاش کردی نقش ابزوی کمان او سر هر کان اورا از سنان بیو بر ترکش
 ذ مر کان میز نی پیوسته تیرم ای نمان ابرو کمانرا تا بناؤشت نمیگویم که کم ترکش
 صفائی ناده کلگون طلب کن از کلندا می که از کل کاکلی دارد بعجای تاج بر ترکش

که دل انجمنی گشته چوز لف تویر بش
 آه آر حکم کنی بکدرم از هستی خویش
 عقرب زلف تو زد یای دلم راسرنیش
 که من از کشته شدن هیچ ندارم بشویش

صنما زلف پریشان منمابر رخ خویش
 آنچنان عاشق رخسار دلارای توام
 دست نا برده بسیب ذنخ سیمینت
 از بی کشن من تیغ دوا برو منما

حالیا دست زجان شستم و بانهادم
در ره عشق تو تابع چه آید دریش
تو آهد ره مملکت حسن و ملاحت شاهی
حیف باشد که رعایت نکنی بادر ویش
دل رو بودی بنگاهی زصفائی بد و چیز
چشم جادوگر وزلف سیه کافر بیش

* * *

غیرت بر کل سوریست از نرمی تنش رنجه تردد گر کنند از بر کل بیراهنش
تی گداز افتاد بمالین منش در وقت هر ک بشکه نعش کشتگان افتاده در بیراهنش
نر آس مستش شو خی خون هشیاران بریخت ای حریفان زینهار از چشم شوخ پر فشن
آن پری کزاناز پنهان کرده ازما روی خویش نیست پیکی تا که بیگامی رساند از منش
دامن از مهرش فرا چیدن نیارم ناصحا تر چه خاک ره شوم نگذارم از کف دامنش
هر چه بادا باد جان بهر وصالش میدهم تیغ او بر تردم یا دست من بر گردنش
هر که عاشق آشت میداند که در میدان عشق عقل چون رو به بود درینه جه شیر افکنش
خاتم لعل لبیش آمد صفائی را بدست عیکنند محفوظ تا جان دارد از اهر بمنش

* * *

نرسد هر که را بلب جانش	نده دست وصل جان انش
عشق شیریست آهنین پنجه	همه کس نیست مرد میدانش
به وصالش نمی رسد جانی	که نسو زد به نار هجرانش
عشق پروانه بین که پروانی	نیست اصلا ذشم سوزانش
چون زلیخا دل دوصد یوسف	مانده اندر چه زنخدانش
ای بسا دل که او قتاده چو تُوی	در خم زلف همچو چو کانش
پنجه عشق بر تباد عقل	که بود کودک دسته انش
ای صفائی بوصل او نرسد	نرسد هر که را بلب جانش

بَتِي دارم که مه گردد خیجل از روی رخشانش برون آورده سرخور شید گردون از تریبانش
 زمهر چهر خود از شاهه تا گیسو بیکسوزد جهان یکسر منور شد زمهر چهر رخشانش
 عزیز مصراجانها در جهان امروز جانانست که دارد یوسف دل هر که در چاه زندانش
 چو نیبان زلف او پیچیده گرد گنج رخسارش کجا دستی رسد بر گنج او از بیم نیبانش
 بزرگش شاهه تازد دیدراه شانه مسدود است زبس جمعیت دله است در زلف پریشانش
 میسر نیست وصل حضرت معشوق عائقرا مگر اندر ره جانان بشوید دست از جانش
 که عیپوشد بهشت از شهر روی حود و غلامانش مگر بر قع بر افکنده است از روز ازل حسن
 شکایت از لبس دارم ولی با آنس نمیگوین
 که من لب تشنه جان دادم به بیش آب حیوانش
 که او خور شید عالم را چو تو دار بدچو کاش
 حذر کن ایدل از زلفش که سر گردانشی آخر
 صفائی خار دست از دامن کل برنمیدارد توهم در پای کل خاری بزن دستی بدامش
 حرف «ص»

در میان همه خوبان بتو دارم اخلاص
 که بدریای غم عشق تو گشتم غواص
 خال چون خرفه و عناب لب راست خواص
 خوانم از هر طرفت گمدز روی اخلاص
 شب مهتاب و د در نظرم چون رقص
 نیست در محکمه عشق ترا حکم قصاص
 شود از محنت و اندوه فراق تو خلاص

حروف «ض»

دارم از عشق توجانا بجهان عالم خاص
 آوهر رصل تو آن روز بدست آوردم
 گر تو خواهی که شود در دمن زار علاج
 خواهم از چشم بدخلق نبینم تو گزند
 زلف بر گرد مه روی تو از جنبش باد
 بکشی گر تو بیج-رم و گنه عاشقیم
 چشم جادوی تو گر خون صفائی ریزد

کوثری چون دهنست نیست بجهنت فیاض

نبود چون رخ و زلف کل و سنبل بریاض

تا برد از کل رویتو نسیمی بریاضن
رشته عمر جدا می نشود از مقراضن
خوشت از تو شه چشم تو نداردم راضن
تا شدآزمی سیاه تو عیان روی بیاضن
نیست چون خرفه خال تو بدفم امر ارضن
چکند گرنکند از دو سیمه هست اغماضن

صفما چهره بر پوان بنما از سر ناز
ماجرای من و دلدار مرا پایان نیست
هست هر گوشه سزاوار ریاضت لیکن
همه گفتند آه خورشید زمغرب سر زد
هر تیاهی اثری دارد و طبعی لیکن
تیر ترک نگهش خون صفائی ریزد

حرف «ط»

تا دعیده است بلکزار رخش سبزه خط
بر عاشق بود عین خطا مغض غلط
آنچنانی که بود هرغ سمندر با بط
حاله ائی آه بود بر مردوبت چو نقط
روز و شب خوندل از دیده روانست چوشط
خاصه آنمی میانی که تو داری بوسط
در میان همه ما دل بتو دادیم فقط
تا بر قص آید بامطراب و ساقی بر بسط

بتماشای کل و سبزه نرقتم بغلط
با وجود رخ و زلفش کل و سنبلا دیدن
منکه در عشق تو شادم چه با تئر چه به آب
کوئیا روز ازل از قلم صنم چکید
بمن از هجر تو دانی که چها می گذرد
پای تاسر همه عضوت بر عاشق نکوست
دل نگه داشتم از عشوه هر دلداری
بر ائید ز اشعه ار صفائی غزالی

حرف «ظ»

نمیکنی نظر؟ سوی ما خدا حافظ
بر غم ما بر قیب آشنا خدا حافظ
نديدم از تو بغیر از جفا خدا حافظ
بر ای گندم خال شما خدا حافظ
ز عهد سست تو ای بیو فا خدا حافظ

شدم ز کوی تو دیر آشنا خدا حافظ
بغیر صحبت ما را فروختی و شدی
در آستان تو عمری وفا بسر بردم
ز خلد رانده شد آدم ز منع آنندم ومن
مرا ز سختی روی رقیب با کی نیست

شکست پشت من بینوا خدا حافظ
نمیکنم بتو غیر از دعا خدا حافظ
که عاقبت رود از درگدا خدا حافظ
که تن نمیشود از جان جدا خدا حافظ

ز بسکه بار فراق تو روز و شب بردم
هزار بارم از آن لبا کرده دشنا
بخاک کویتو دل شد مقیم و ما رفتیم
صفائی از سر تورفت و در بر تست

حروف «ع»

کند ز مغرب زلف تو آفتاب طلوع
کمان برم که بعاشق کشی نموده شروع
فرو آذار نکردیم از اصول و فروع
بطابق ابرویتو نفر و دین برند کوع
بگرد کوی تو جمعند عاشقان جمیع
فقیه شهر می و سبیحه با خصوع و خشوع
که هست در صفت حسن شاهده مطبوع

ز قامت تو قیامت مها چه ترد شروع
بتهیر غمزه مرا کشت آن کمان ابرو
ز خط سبز تو در عشق آنچه ماخواندیم
ا آرنه کوی تو دبر و حرم بود از چیست
قبول عید رخت باد بهتر قربانی
بیک بر شمه ساقی برفت واز نفداد
همیشه شعر صفائی بطبع مطبوع است

حروف «غ»

خود شبچراغ هستو و خواهی بشبچراغ کی شبچراغ جلوه کند پیش شبچراغ
شب از فروغ من تو چون روز روشن است تا نیست پیش روز بهر جا بود چراغ
می خور بصوت بلبل و بنکربروی کل در باغ تا نیامده ای با سپاه زاغ
کر باغ چون بهشت باردی بهشت نیست چون میوزد نسیم بهشتی بیاغ و راغ
فصل کلست و سبزه چرا ساده سر نمیم مطری بخوان تو ساقی کلچه ره رایاغ
ساقی بیار از می دیرینه یک قدر مارا بیای سبزه و کل تازه کن دماغ
آن گندمی که آدم از آن خورد و رانده شد از خال عارض تو صفائی کند سراغ

حروف «ف»

کمان کشیده ز ابرو بروم بهر مصاف
بته که لشکر نازش ز خیل مژکان است
امان ز خلق بر آمد ز تیغ ابرویت
بـیر غمـه بتـا تـشتـه اـی جـهـانـپـرـا
مراـکـه عـشـق توـ جـانا قـبـول جـان فـرمـود
برـأـی شـیـخ اـکـر عـاشـقـی خـلـاف بـود
رـخ توـ کـعبـه اـکـر نـیـست اـز چـه روـ عـشـاق
شـدـم بـه بوـتـه عـشـقـت زـر تـمـام عـیـار
خـمـار بـادـه وـصـل توـ مـیـخـورـد حـسـرت
کـه هـست جـام صـفـائـی لـبـالـب اـز مـیـ صـاف
حـرـفـ(قـ)

طـاقـابـروـی توـسـیـحـرـیـست کـه جـفـقـیـزـدـهـ طـاقـ
ایـنـ بنـائـیـ کـه بـیـاـ حـسـن توـ دـارـدـ زـازـلـ
برـقـع اـزـ چـهـرـه بـرـانـداـزـ تـهـ چـونـ بلـلـ زـارـ
گـرـ سـرـ قـتـلـ منـتـ هـسـتـ شبـ وـصـلـ بـکـشـ
منـکـه درـ مـحـکـمـه عـشـقـ توـ مـیـکـوـمـ شـدـمـ
مـطـربـ اـذـ پـرـدـ عـشـاقـ بـزـنـ رـاهـ حـجـاجـ
تاـ رـخـنـ تـوـشـهـ اـبـروـ بـصـفـائـیـ بـنـمـودـ
حـرـفـ(كـ)

چـشمـ مـسـتـ توـ کـه دـارـدـ بـجهـهـانـیـ سـرـ چـنـکـ
درـ کـمـانـ خـانـهـ اـبـروـیـ توـ باـ تـیرـ خـدـنـکـ
کـهـ نـبـاشـدـ بـمـیـانـ رـابـطـهـ شـیـشـهـ وـ سـنـکـ
دارـدـ اـزـ اـبـروـیـ بـیـوـسـتـهـ کـمـانـ بـرـ سـرـ چـنـکـ
ترـکـ چـشـمـتـ بـیـ خـوـنـرـ بـرـگـ اـهـلـ نـظـرـ استـ
دلـ هـنـ غـيـرـ دـلـ اـزـ هـمـهـ عـضـوـ توـ رـضـاستـ

رخ وزلف تو مرایین دویکی خواهد کشت
دست بر گردن مینا کن ولب بر لب جام
هیچ مفهوم کسی می نشود از دهنست
خواند از دفتر عشق تو صفائی غزلی
مطراب از صفحه عاشق بزن چتک بچنک
حرف «ل»

بر نک و بو رخ وزلف تو غیرت گل و سنبل
چنانکه عاشق روی گلست بلبل شیدا
بریده گر سر زلف پدر که دل نربائی
همان نه چشم تو جادو تری نموده بماروت
جهان بشاه و گدا بگذرد مخور غم دنیا
درینه روزه که هستی مباش بیمی ومطراب
رضای دوست طلب کن بعضی یار صفائی

نظر در آینه کن تا که بشکفت گلت از گل
هر است بلبل جان مبتلای این گل و سنبل
کمندلبری گلرخان چه زلف و چه کاکل
ز سیر چشم تو هار ^وت مانده در چه بابل
پیای دل می کلگون بکش بنغمه بلبل
چرا آه وقت تو حیفست بگذرد بتغافل
که رستگاری مردان بود که بگذرد از دل

زدست چرخ گاهی نال - م و کاهی زدست دل که نشده روز کار من زدست چرخ و دل مشکل
ا فر یک کوتب سعدی بکام ما نمیگردد ز دست طالع منیحوس باید ناله کرد ایدل
ز آب چشم من خاک بیابان سر بسر کلشد فروم اندشت در آمل مبنید ایسا ربان میحمل
نگردد از کل روی تو غافل بلبل جانم که جادر فصل کل بلبل شود از عشق کل غافل
عجب در دلبری دارد ید طولی سر زلفش که در هر حلقه اش صد کار و آن دل نند منزل
شدم دیوانه و انگاه در عشق تو دل بستم که دل در عشق سترن نیست کار مردم عاقل
بروز عید قربان جان من قابل نمیباشد و ترنه کردمی قربان رو بشن جان نا قابل
هر آن ای ناخدا کشته بدم سرعت صفائیرا که جان در عشق او دادن چه در دریا چه در ساحل

حُزْف «م»

از هر چه هست غیر تو مادر کشته ایم
 چندین هزار بار بهر دوره کشته ایم
 از دوش بار عشق ترا مانا نهشته ایم
 با دست خویش ماکل آدم سر شته ایم
 خود را بتیغ ابروی معشوق کشته ایم
 هر تار عاقلانه آن در چرخ رشته ایم
 شعری که یادگار بیاران نوشته ایم
 بر هاچه میشود که از آن دانه کشته ایم
 در عشق آدم و بعبادت فرشته ایم
 شعریست که زبان صفاتی نوشته ایم

تا ما بحکم عشق تو منقاد گشته ایم
 جانا بجستجوی تو در دور آسمان
 هر چا کنرقته ایم و بهر جا نآمدیم
 روزی آهیج نام و نشان از بشر نبود
 هر عاشقی نشد هدف تیر عشق و ما
 کوتاه بپیش رشته عاشق دراز ماست
 خود میرویم و هست بظرف ای حسن بار
 شد بهر گندمی پدرم رانده از بھشت
 در ماد و قوه کرده خدا خلق و زان دوما
 تا حشر نقل مجلس کرو بیان قدس

گاه از شانه کند شکوه و تا هی زن سیم
 بغمیمت شمر این فیض که فوز بست عظیم
 میرود تا بدر دوست سبکتر ز نسیم
 مینمایم ز سر صدق بپایش تسلیم
 سرو اجازرا نبود قدر چه جای ز رو سیم
 مرد عاقل نکند پیروی دیو رجیم
 از دم پیر طریقت نپذیرد تعلیم
 روح را صحبت ناجنس عذاب است الیم

تا دلم شد بسر ذلف پریش تو مقیم
 خدمت پیر خرابات گرت روز بشد
 راه را را نبود سد و حجایی حایل
 یارا کر بر سرمه هر آید و خواهد سرو جان
 وصل معشوقه باقی آرت دست دهد
 غافل از بار خدا تکیه کند بر دنیا
 هر تی زنک هوا و هوں از دل نزدود
 خواجه کفت این سخن نفر صفاتی از پیش

چه روزها که بسوز و گدازش کردم
بجان خربیدم و در عاشقی ادب تردم
من از وفای تو ای بیوفا عجب تردم
ز خاک درگه تو تو تیبا طلب کردم
که ترک جامه دارائی و قصب کردم
بعصطفی ز ابو جهـل و بولهـب کردم
که من هنوز نمردم بیا نه قب تردم

ز سوز آتش هجران یارتب تردم
چه تیرها نه ز مژگان آنگمان ابرو
شب گذشته که چون دولت آمدی سرم
برای روشنی دیده ساله است که من
بنن لباس تجرب پسند یارم بـود
رقیب دشمن یار است و من تصور آن
صفائیا بچه روئی بیار بنویسم

یار اگر از پی تبریک در آید ز درم
بهتر از عیدی و افطاری شهد و شکرم
دستها تا نکند حلقه بدور کرم
که هنوز از می دوشینه دماغست قرم
تو بر افرخته آتش و من شعله ورم
چه خطاط سر زده از من که گریزد زبرم
که درین مسئله منهم پسر آن پدرم
طلب و صل تو ترده است چنین در بدروم
مست عشق تو چنانم کفر خود بیخبرم
میرود خون دل از دیده بشام و سحرم
دیده تا که بینند همی بر شیخرم

من ز نوروز مکرمتر و فرخنده قرم
عیدو ماه رمضان است دوبوسی زلشن
نبرم لذت بوس از دهن شیرینش
لبم از روزه آگر خشک بود با آن نیست
تو گل کلشن حسنی و منم المبلع شق
شدم آهی ختن رام و نشد چشم تورام
چشم از گندم خال تو بدوش حاشا
روز و شب تر بدردیر و حرم میگردم
بر قم از دست بگوئید ساقی از من
تا نیاید ز درو دیده نبینند رویش
چون صفائی شیخ رفضل و هنر هستم و نیست

که در عشق تو هیسو زد رو انم

هزن زین بیشتر آتش بجانم

که من خود کشته این آستانم
که من عاشق باین تیر و کمانم
که من از دیدن آن نا توانم
که هستی ای پسر آرام جانم
به پیری میکنی جانا جوانم
نکردنی یک شب آخر میهمانم
مزن زبن بیشتر آتش بجانم

حالات باد تر خونم بریزی
مرا از ابرد و مژگان مترسان
دلا از چشم بیمارش حذر کن
بیا تا روی چون ماهت بیوسم
آرم یلک بوسه بخشی از لبان
قرار و طاقت و صبرم ربوی
بجانان هر دمی تو بید صفائی

جام صافی بکف از باده بیغش دارم
که ز عکس تو من این جام منقش دارم
با دو پرفتنه بدست کشاکش دارم
خاطری چون سرزلف تو مشوش دارم
رسنی از سرگیسوی تو خواهش دارم
که بگلزار عذارت نظری خوش دارم
عقده ها در دل پر درد بلاکش دارم
دید تا از غم تو سینه پر آتش دارم
تا بسر سایه آن ساقی مهوش دارم

تا بسر سایه آن ساقی مهوش دارم
ساقیا چهره بجامم بنما از سر ناز
میگشم ناز دوچشمت چکنم گر نکشم
دل جمعیست پریشان دوزلف تو و من
مانده در چاه زنخدان توام یوسف دک
میگن ایحور بهشتی برخ خوبش نقاب
می ندانم بکه آویم غم هجران ترا
ربخت بر خاک درش آبروی باد صبا
آفتاست صفائی شب و روزه در جام

ساقی و مطرب و می در چمن آماده کنیم
دست دو گردن ساقی و بط و باده کنیم
نقش عشرت زده عیشی بیت ساده کنیم

نو بهار است بیا عیش نل وباده کنیم
از شبستان بتماشای گلستان برویم
تا بغلت نرود فصل گل از دور سپهر

ما طمع از چه بخال تو پریزاده کنیم
خدمت مردم از پای در افتاده کنیم
طلب صحبت صاحب دل آزاده کنیم
ماچو او تکیه توفیق خدا داده کنیم

بهر گندم پدرم رانده شد از باغ بهشت
در همه عمر برآئیم نه تر دست دهد
راه آزادگی از قید جهان نیست مگر
نکند تکیه صفائی بجهان بر هنر ش

همه گفتند که عید آمد و شده اه صیام
که هلال مه نو دیده شدار گوشه بام
نبود این دل دیوانه نگیرد آرام
از کف ساقی گلچه ره شراب گلفام
که کدام ابروی یار است و هلا لست کدام
یکی از ابروی جانان و یکی از لب جام
بعز آنکس که بر آورد برسوائی نام
هیچکس دانه ندیده است فریبندۀ دام
تا که اد غیرت حورا نستانم ز تو کام
آهی چشم تو آخر بمن دلشده رام
نیست فردا بر جانانه خود صاحب نام
قصادی تاز صفائی بتو آرد پیغام

یار تا توشه ابرو بنمود از لب بام
حجت عید تمام است بمردم زیرا
تا که زنجیر سر زلف تو بر پای دلم
نشود زنده دل آنکس نه بار دی نگرفت
ز ابروی یار و هلال مه نو حیرانم
عجب اینست که در چشم من آمد و هلا
هر کسی را نتوانگفت نه زد و که عشق
بجز آن خال نه گیسوی تو آن قته بد وست
دست از دامن وصل تو بدارم حاشا
ناز چشم تو کشیدم بهمه عمر و نشد
هر که امروز سر و جان بره عشق نداد
ده نیابد بتو از بیم رقبیان دغا

غم نیست نه جان بخشش از لعل دلا و بزم
قابل نبود ورنه در پای تو میریزم
هر صبح نه بر خیزم از عشق تو بر خیزم

خون دل اگر بزد از غمۀ خونریز
از جم ضعیف نیک قطارة خون باقیست
هر شام که میخوابم بر باد تو همیخوابم

اشکی نه من از دیده در هجر تو میریزم
من در طلب آنها ک بی فایده میبیزم
آونخ نه میسر نیست از چشم تو پر هیزم
از لعل شکر بارش صد شوربر انگیزم
من بلبل این با غم از گل زچه بگریزم
در کوچه میخانه با مست چه بستیزم
فردای قیامت دست در دامن آوبزم

حروف «ن»

آویا نه نباشد خیرت ای پسر از من
صد بار دکر تر تو در آری پدر از من
میسوزم و میسانم و تو بیخبر از من
از هجر بنوعی که نماند اثر از من
از بسکه تران است شکسته کمراز من
اشکی که عیانت ز خون جگراز من
زد خنده بصد طعنه و کفتا خبر از من
خلق دو جهان از تو و این یکنفر از من
آیا تو چه دیدی که بریدی نظر از من
شیرین ز توایخرو خوبان شکر از من
تیغ از تو و کردن ز صفائی و سر از من

خونست بدامن ای لعبت خندانم
هوئی زسر زلفت در دست صبا افتاد
کفتم نه پدر هیزم در دهر زهر فتنه
کر دست دهد روزی آن خسر و شیرینم
از آتش عشق نیست جزو ختنم چاره
چشم تو بستی دیخت خوندل هشیاران
وصلت چو میسر نیست امروز صفائیرا

عشق تو در آورده بعالیم پدر از من
از گندم خاست بخدا چشم نپوشم
در آتش هجران تو جان و تن من سوت
تر یا نگذاری برم جان بسیارم
دانی که چهار کرد بمن بار فرات
روز و شب از دیده رو انشت بدامن
کفتم بخرم بوسه بجهان کر بفروشی
چشم طمع نیست خدایا بد عالم
من با تو نکرد بجهان غیر محبت
لعل تو بود شکر و شعرم همه شیرین
تا دست بخونریزی عشق بر آری

فغانم میرود هر شب بکیوان

ز سوز آتشن هجران جانان

صبـا تا کرد زلفـن را پریشان
که شد از معجزـش آتشـن کلستان
ز عـشت آـتشی افتـاده بر جـان
ترا اـفـاده در چـاه زـنـیـهـدان
سر زـلـف پـر اـز چـین تو خـاقـان
ز خـطـت سـبـزه اـز روـبـت کـلـسـتـان
اـرـ بر جـان زـنـدـخـنـیـر زـمـرـکـان
کـیـجا اـز عـشـق تو گـرـدـم پـشـیـمان
برـونـست اـز خـیـالـ کـفـرـ و اـیـمان
گـرـش اـز بـیـ نـبـاشـد شـام هـجـرـان
ز دـنـیـا زـانـکـه اوـرا نـیـسـت پـایـان
بـود اـز نـکـتـه سـنـجـان سـخـن دـان

سـیـه رـوـز و پـرـبـشـان خـاطـرـم تـرـد
عـذـارـش آـتشـ و خـالـشـ خـلـلـیـلـ است
دـلـم اـز دـیدـه تـا روـی تو دـیدـه
هزـارـان یـوسـف دـلـ اـیـ عـزـیـزـم
دـهـدـ مـاـچـین و چـینـشـرـا کـهـ بـینـدـ
بـهـارـ حـنـ تو آـورـدـ بـیـرونـ
ذـچـشم مـسـتـ جـانـانـ دـخـ نـتـایـمـ
بـجـرمـ عـاشـقـیـ تـرـ شـتـهـ تـرـ دـمـ
خـیـالـ باـ وـجـ وـدـ آـنـ دـخـ وـلـفـ
روـانـ اـفـزا بـوـ دـ صـبـحـ وـصـالـتـ
بـقـدرـ يـكـ جـوـیـ غـمـ در دـلـ نـیـسـتـ
اـکـرـ دـلـ دـادـهـ بـرـ طـفـلـیـ صـفـائـیـ

* * *

از سـلـسـلـیـلـ لـلـعـشـ آـبـ بـقاـ چـشـیدـن
درـدـ چـنـینـ هـرـیـضـ بـایـدـ بـجـانـ خـرـبـیدـن
کـامـ نـخـستـ بـایـدـ اـز خـوـبـیـشـ یـاـ کـشـیدـن
تاـ کـیـ بـهـرـزـهـ چـوـنـ بـاـدـ تـرـدـجـهـانـ دـوـبـیدـن
مـسـتـ اـسـتـ وـ نـازـ مـسـتـانـ لـازـمـ بـوـدـ کـشـیدـن
شـوـخـ اـسـتـ وـ دـبـیدـهـ شـوـخـ خـوـشـتـبـوـدـ دـرـبـیدـن
چـوـنـ مرـغـ نـیـمـ بـسـمـلـ درـخـوـنـ خـوـدـ طـبـیدـن
ازـ بـوـسـتـانـ روـبـیـشـ کـلـهـایـ بـوـسـهـ چـبـیدـن

دـانـیـ بـهـشـتـ مـاـ چـیـسـتـ دـیدـارـ بـیـارـ دـیدـنـ
بـرـ چـشـمـ نـاتـوـاـشـ گـرـ جـانـدـهـمـ عـجـبـ نـیـسـتـ
دـرـ تـوـیـ دـوـسـتـ هـرـ کـسـ خـواـهـدـ ذـرـدـمـأـواـ
دـرـ آـسـتـانـ مـقـصـودـ بـایـدـ چـوـکـرـدـ بـنـشـستـ
پـچـشـمـ اـکـرـبـشـوـخـیـ خـوـتـورـبـیـختـ اـیـدـلـ
نـرـ کـسـ بـیـیـشـ چـشـمـشـ گـرـبـشـکـنـدـ چـهـ بـاـکـتـ
دـارـمـ اـمـیدـ رـوـزـیـ درـبـیـشـ چـشـمـ جـانـانـ
دـرـ نـوبـهـارـ وـصـلـشـ خـواـهـمـ کـهـ چـوـنـ صـفـائـیـ

حروف «و»

بیچاره عاشقی که فتد در آسمند تو
راضی نمیشود دل من بر آذند تو
ما را چه حاجتست بعالیم بقدمد تو
نیکو تو است در بر من دیشند تو
خوبان نمی رسند بگرد سمند تو
مقبول عاشقان نبود هیچ پند تو
بهتر که کوش برسخن نایسند تو

آو خ که نیست راه رهائی ز بند تو
از پچشم بد بچهره بینفکن نقاب زلف
قداد با وجود لب شکرین یار
از صدهزار وعده خوبان بوصف خویش
ای شهسوار حسن بمعیدان دلبری
شب خم برد عشق سخن کفت دفتمش
اعمار دل پسند صفائی شنیدنش

حروف «ه»

خوردشید در کسوف شدارز روی فاطمه
الا عالمی ز صورت ابروی فاطمه
در ییش کوثر لب حق توی فاطمه
وقتی که بگذرد بسر هوی فاطمه
در اشقمی ازادند به یهلوی فاطمه
با اینکه تا رسید دهد بوی فاطمه
بر دند تا بمسیجداش از توی فاطمه
نیلی شده است صورت و بازوی فاطمه
از آن زمان که کشت نمایکوی فاطمه

تا شانه زد خدیجه بگیسوی فاطمه
آکه کس از حقیقت شق القمر نشد
آب حیات را نبود قدر و قیمتی
از هشک پر کنند همه آفاقرا صبا
بر درگهی که بوسه زندروز و شب ملک
از شاخ کل بخاک بیقهاد غنچه
بستند دست و گردن شیر خدا زکین
از ضرب تازیانه و از سیلی خسان
دوخ بجسم جان صفائی حرام شد

* * *

شدم آهه ز دولتهای جام آهسته جهانم شد چو ملک جم بکام آهسته آهسته
ز خورشید رخت کیسوی مشکینه ابیکسوزن برآور صبح صادق را زشام آهسته آهسته
ز جا برخیزه ایساقی که هنگام صبوحی شد بکن سر هستم از شرب مدام آهسته آهسته

توایم طرب زنو شکر فشانی چون نکیسا کن بیاد خسرو شیرین کلام آهسته آهسته
 سپه غارتگر است از انصاف مژ کان عجب دارم که کید ملک دل از ان نظام آهسته آهسته
 مرآ آرام جانشذل و خال آنگه که مرغ دل بدام افتاد و شد از دانه رام آهسته آهسته
 کرم میبود پیکی میفرستادم بسوی او برد پنهان ز غیر از من پیام آهسته آهسته
 از آن روزی که دیدی عاشق روی تو گردیدم عجب از من کشیدی انتقام آهسته آهسته
 هر کسر اکه در سر شور عشق یار بیدا شد چو من آسوده شد از ننگ و نام آهسته آهسته
 نمود ابرو زیام آنماه طلعت میکساران را کامد عید و شد ماه صیام آهسته آهسته
 نبرده تا بهر سو ای صفائی باد خاکت را ز اب اتشین هی کن بجام آهسته آهسته

* * *

بیان ساقی بده جام شراب اهسته آهسته
 خرابم کن ز هی ساقی کدادنم چشم فتانت کند از قتنه عالم را خراب «
 « گهان روشن شد از مهر چهان آراویا آنمه
 بتندی مکندر اند خورشیدم در رویان زیبیش ما
 بگیرم در برو بشانمت در دیده چون مردم
 چه دیدی جزو فاجر می که اندست بلورینرا
 جهانرا اعتمباری نیست تا هستی می کلگون
 بکش با نفمه چنگ و ربایب «
 « بکن تعمیر دله ای خراب «
 « صفایی تا کل روی غزال شرا نمی بیند فشارند از کل چشمتش گلاب «
 حرف «ی»

هئی بزر طلب و ساقیان بسیم تنی
 بیان که دور فلک با کسی وفا نکند
 بعیش در مه اردی بکوش در چمنی
 ز راه تجریه کفتند خلق انجمنی

همین غنیمت هستان بود بهر زمئی
که نیست در همه آفاق اینچهین فتنی
نداده از سر زلفش بدست او رسنی
گمانبرم که شود شهره او زی دهنی
کمند چنانکه بیعقوب ترد پیرهنه
تو از زبان صفائی بگو یکی سخنی

تو جام باده گلگون زکف مده ساقی
نظر به نرس مستش نکرده دانستم
دلـم بهـاه زـنخـدان يـار گـشـته اـسـیر
نـگـشت اـز دـهـن يـار هـیـچ مـفـهـوـم
شـعـیـمـی اـز سـر زـلـفـش گـرم صـبا آـرـد
حرـیـفـ جـمـلسـ ما چـون سـخـنـ نـمـیـگـوـید

کـه بـقـیـغـ اـبـرـاـنـتـ سـرـ قـنـلـ عـامـ دـارـی
هـمـه دـلـفـرـیـبـ وـمـشـکـنـنـ کـه بـسـیـمـ خـامـ دـارـی
تـو بـتـارـ زـلـفـ پـرـچـینـ دـلـهـاـ بـدـامـ دـارـی
کـه هـلـلـ نـاهـ نـوـ رـاـ بـمـهـ تـمـامـ دـارـی
کـه هـزارـ تـنـکـ شـکـرـ بـلـبـ اـزـ کـلامـ دـارـی
مـتـحـیـرـ نـدـانـ نـسـبـ اـزـ کـدـامـ دـارـی
کـه بـبـنـدـ بـسـتـهـ مـاـ رـاـ تـوـ عـلـیـ الدـوـامـ دـارـی
کـه بـچـھـرـ عـالـمـ آـرـاـ هـمـهـ جـاـ مقـامـ دـارـی

چـهـ کـدـورـتـیـ نـدـانـ بـدـلـ اـیـغـلامـ دـارـی
برـخـ توـ هـفـتـ خـالـسـتـ بـجـایـ هـفـتـ کـوـبـ
هـمـهـ دـانـهـایـ خـالـ توـ اـگـرـچـهـ دـلـفـرـبـنـدـ
بـسـپـهـرـ حـسـنـ وـخـوبـیـ رـخـزـابـرـوـیـ توـدـیدـمـ
بـگـوـ اـزـ دـهـانـ شـیرـینـ سـخـنـانـ خـسـرـوـانـیـ
بـشـرـ بـهـشـتـ روـئـیـ بـرـیـ فـرـشـتـهـ خـوـئـیـ
دـگـرـ اـزـ تـمـنـدـ زـلـفـتـ نـبـودـ مـرـاـ خـلـاصـیـ
توـ بـدـيـدـهـ صـفـائـیـ هـمـهـ زـانـ سـنـیـ تـجـایـ

درـدـ هـیـجـرـشـ رـاـ عـلـاجـیـ نـیـسـتـ غـیرـازـبـرـ دـبـارـی
زـلـفـمـشـکـنـشـ سـیـهـ پـوـشـیدـهـ بـهـرـ سـوـاـرـیـ
کـنـجـنـانـ کـوـئـیـ عـبـیـرـ اـفـشـانـ وـزـدـ بـادـ بـهـارـیـ
پـیـشـ قـدـشـ پـایـ دـرـگـلـ مـانـدـ سـرـ وـ جـوـبـارـیـ
اـزـ لـبـ لـعـشـنـ حـیـاتـ سـرـمـدـ استـ اـمـیدـوـارـیـ
بـشـکـنـتـ اـزـ عـطـرـ بـیـزـیـ رـوـنقـ مـشـکـ تـقـارـیـ

روـزـوـشـبـ اـنـدـرـ فـرـاـقـشـ مـیـکـنـمـ اـفـغانـ وـزـارـیـ
غـمـزـهـ اـشـ قـتـوـایـ قـبـلـ عـاشـقـانـرـاـ دـادـ بـکـسـرـ
حـالـیـاـ رـخـتـ اـزـ شـبـسـتـانـ بـرـدـایـدـسـوـیـ بـسـتـانـ
پـیـشـ رـوـیـشـ لـالـهـرـ اـفـتـادـهـ دـرـ دـلـ دـاغـ حـسـرـتـ
خـضـرـ اـکـرـعـمـ اـبـدـ اـزـ آـبـ حـیـوـانـ يـافـتـ مـارـاـ
بـکـنـدـ تـرـ اـزـ سـرـ زـلـفـسـ نـسـیـمـ صـبـحـگـاهـیـ

شکوه از دست فرآقش من نخواهم کرد حاشا
تَرْجِه میدانم کشد آخر مراروزی بخواری
با نوا کوید صفائی تا بینم روی خویش روز و شب اندر فرآقش میکنم افغان و زاری
* * *

مشو مغور را آر مشهور آفاقی بزیبائی
له منهم در غم عشق تو مشهور بشیدائی
عبد منت مکس ز آئینه و مشاطه و شانه
خداداد است حسن توچ حاجت بر خود آرائی
لباس حسن و زیبائی ذخیاط ازل داری
بنی آنکه پوشی جامه زربفت و دارائی
چو هید انم کده بجر اش در آخر میکشد مارا
بنده آتش عشق تو را بزهان کنم در دل
ندانستم که کار من کشد آخر برسوائی
ایش چشم ساقی ناصح از ساغر مکن منع
نداрам چاره در عشق او غیر از شکیبائی
بنده آتش عشق تو را بزهان کنم در دل
عیجب ای نوجوان از پر خود کردی پذیرائی
تر اکفتم چو در بیری رسم دست را بیری
رسیدم چون بدانائی برفت از کف تو انائی
با یسام تو انائی بداناوی نبردم ره
کشد بار فرآقت را صفائی تا آنه جاندارد
* * *

حضر آسند حرب فان ز بیار بازاری
له ویخت خون دلم ان نکار بازاری
ذچشم دست تو من روز و شب فغان دارم
که هست شهره عالم بمردم ازاری
خراب مالک دلم کرده چشم جادویت
دکر چه فتنه ندام بزیر سر داری
آر آنه چو هر ئوردم بیده کلکون است
ذدیده خون دلست اینکه میشود جاری
نشد بهمند عزت عزیز یوسف مصر
تماند تا آنه بزنдан جور با خواری
کرت ذکر نخواهی آنه بردہ بردارند
ذهال خلق مکن بار خویس را سنگین
بیار ساقی تا چهره در هه اود
بکار خویش صفائی مدد بجوى ذخلاق

* * *

چه عیشه‌ها به کل در بهار داشتمی
هزار خرمن کل در کنار داشتمی
د ترچه‌غصه درین روز کار داشتمی
چه احتیاج بمشک تار داشتمی
نظر بطلعت خورشید عار داشتمی
کجا بشاهی ملک افخار داشتمی
ز شام تا بسیر انتظار داشتمی
زروی مهر ووفا بوسه بار داشتمی
نکاه چون بخط و خدیار داشتمی
نظر ا تر بکل روی یار داشتمی
اگر ز کلشن رویتو چیدمی بک کل
ا گر که بار سفر کرده در کنارم بود
ا گر که در کف من زلف مشکبار تو بود
دمیکه دیده من جلوه کاه روی تو بود
ندائی در جانان گرم میسر بود
شب لذت شه بتا بر امید ماه رخت
چه میشد از لب شیر بن شکر بن تو من
نداشت جلوه صفائی بیان غسبزه و کل

تو حییح بدل بند اقل

شادم که همیشه شاد مانی
خواهم ز خدای آسمانی
هم به ترا از این و هم از اینی
درستم نکشد ز شق کمانی
در هجر تو کشته زعفرانی
از دیده سرشک ارغوانی
تو میدهی و تو می ستانی
تو جانی و در تن جهانی
رخسار ترا هکر نهانی
ای مایه عیش و شادمانی
من حسن ترا همیشه محفوظ
رویت بر مه ر د ماه دیدم
ابروی تو را بزور بازو
وخساره ارغوانی من
در عشق تو ام رود به دامن
من جسان ز تو کی درین دارم
از جان تو جانمن جدا نیست
بک بار ندیدم آشکارا

از کوشنه چشم کاه کاهی
خون دلم از غم تو جاری است
تا تهی بعثت صبور باشم
بد دقام

شد تیره و تار روز کارم
 در دیده خزان بود بهارم
 نه نغمه رو و چنگ و تارم
 در هجر تو از دل فکارم
 جز کریه و او و ناله کارم
 هجر تو نموده بی قرارم
 ای تازه بهار کله اذ ارم
 هم نغمه لئی تو با هزارم
 باز او نکر بحال ذارم
 از مهر رخ تو دور باشم
 تا یاک آشیدی از نسارم
 بی روی تو ای بهشت جاوید
 نه باده و ساده و مغنی
 از دیده رو سرشک خوین
 عمریست که نیست در فرات
 در عشق تو شادم ای پری روی
 نالان شده ام چو عنديلیبان
 کفتم که بکلشن و صالت
 جان میرود از غم تو جانا
 تا کی بغمت صبور باشم

ای پیش رخ تو ماه تابان
دارد دو هزار یوسف دل
زلفت بکرد عارض تو
افتا ده بتا کمند زلت
از کوشة چشم دلفربیت
هر لحظه ز ابروی کمان
کر قیع بفرق من پیارد

در طرف چمن چمنین خرامان
اشفته دلستم و پریشان
نه شایق حورم و نه غلمان
ای بار عزیز بیهتر از جان
از مهر رخ تو دور باشم

بند چهارم

چشم بد خلق از رخت دور
شکر دهنی و خسر وی شور
بد خواه تو باد تا ابد کور
در ارمن دل هزار شاپور
روی تو بود چو صبح پرنور
در لعل لب تو هانده مستور
صد چشمۀ سلسیل و کافور
کز قامت تو دمیده شد صور
ناچار بخوانمت هه و هور
ای رشک بهشت و غیرت حور
از مهر رخ تو دور باشم

بند پنجم

از نه فلکم کذشت آواز
انجام مرا نمود ز آغاز
تا چشم تو قته میکند ماز
چون غیر تو نیست محروم از

بخارام که نیست چون تو سروی
تا شانه زدی بزلف مشکین
تا هست مرا بهشت رویت
بنمارخ و جان طلبکن از من
تا کی بغمت صبور باشم

ای نخل کلیم و اتش طور
شیرین سخنی و کو هکن آش
بد کوی تو باد ازازل لال
تصویر کن رخ تو امروز
زلف توبود چو شام تاریک
سر چشمۀ اب زندگانی
من تشه لهب و تراست در لب
بر خیز و بکن بیدا قیامت
روی تو بوصف در نیاید
بر آیر نقاب و چهره بفما
تا کی بغمت صبور باشم

تاعشق تو زد بیزم جان ساز
شادم بجهان از آنکه عشقت
هر جا نه دلیست نیست این
راز دل خویش باکه کویم

یکبار دکر نقاپ بر کیر
چشم از همه جهان بپوشم
امروز ذ ماه تا بماهی
در حسن و ملاحت ای پر پروری
از پرتو افتاب رویت
ای مایه ناز سوی کلشن
وصف تو چنانکنم که با من
کوید بنوا ترا صفائی
تا کی بغمت صبور باشم

تا روی ترا نظر کنم باز
گردیده بروی من نمی باز
باری چوتونیست شوخ وطنماز
روی تو بود بدیع و ممتاز
شد باغ و چمن پراز کل ناز
باز ای و بهر کلی بکن ناز
هر کس شنود شود هم او از
بالحن و سرودو نغمة ساز
از مهر رخ تو دور باشم

پند ششم

با غم زه بتازدی تو راهم
جز رویتو قبله دلم نیست
زین پیش پناه من بدل بود
تا رویتو رو برو بمی شد
رویتو سفید چون نکردی
جانا بسریر کشور جان
شاهی و سپاه ناز داری
آر کشته شوم بتیخ ابروت
صد بار اکر هرا ببینی
از عشق تو آسمان گواه است
کر بهتر از این گواه خواهی
عاشق بتوبودن ارگناه است

بر دی دل و دین بیک نکاهم
ابروی تو هست قبلگ اهم
امروز بدل توئی بناه م
در دیده نکرد جلوه هاهم
اندر بر ماه رو سیاهم
جز عشق تو نیست پادشاهم
دانم که کشی بدین سیاهم
جز چشم تو نیست دادخواهم
از لطف نمیکنی نگاهم
هر شب گذرد ذ ماه آهم
دو دیده تر بود تواهم
باذ آ و بکش بدین گنام

تا کی بغمت صبور باشم
از هر رخ تو دور باشم
فند هفتمن

تا دیده بخدا خطر یار است
با سبزه و کل هرا چکار است
گر جمله جهان شود گلستان
بو رویتوام بدیده خوار است
نه سرو و صنو بری ببالات
در طرف چمن بجوبیار است
نه غنچه بتنگی دهانت
در باغ بطرف لاه زار است
ایراحت جان بیا که جان
در هجر تو بیقرار و زار است
با ز که صفائی دل افکار
در کوی تو چشم انتظار است
امر روز بیا که شاد باشیم
فردا بجهان چه اعتبار است
تا کی بغمت صبور باشم
از هر رخ تو دور باشم

سیاه

در صفت میشوق و کیفیت مستی

صبا نوشته در اطراف باغ بروق گل که در بهار نباید نشست بیقدح مل
بر و باغ و شنوه صفحه خویش زبلبل برنک و بورخ وزلف توغیرت گل و سنبل
نظر در آینه کن تا که بشکند گلت از گل
د گر بسینه نیارم نهفت سر سویدا شودزشیشه روش فروغ باده هویدا
بود زپرده دل هر ماه روی تو بیدا چنانکه عاشق روی گل است بلبل شیدا
مراست بلبل جان مبتلای آن کل و سنبل
مرا زهر دوجهان نیست غیردوست تمنا بغير روی تو بستم زهر دوچشم تماسا
کجاست ملک سکندر کجاست دولت دارا جهان بشاه و کدا بگذردم خور غم دنیا
بیای گل می گلکون بخور بنغمه بلبل

همیشه عالم مستی خوشت و باده پرستی نهایندوروزه نه دریای سر و توبه شکستی
خوش اکر شمه مساقی علی الخصوص بمستی مباشیمی و مطرب درین دوروزه که مستی
چرا که وقت تو حیفست بگذرد بتعاول

مگر یری شدی ایمه که رخ بگس ننمائی بپرده رفت یری تا خود زیرده در آئی
کشا ز حلقة زلفت تر که دل بکشائی بریده تر سر زلفت پدر که دل نربائی
کمند دلبری گلرخان چه زلف و چه کاکل
مگر زلطف عبارات این مسمط دلکش تو انگرفت سر زلف آن نگار یربونی
رواست ترشود آن نازین چوزلف مشوش که برداش زده دوشیز کان طبع من آتش
یکی بدست هیمس یکی بدست تغزل

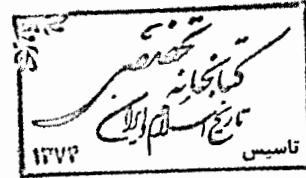
تو غافلی نه چها کرد از اکر شمه بماروت کشیده خنجر هر کان بروم نرس جادوت
بیک اشاره دهم جان پدیش تیغ دوابروت همین نه چشم تو جادو گری نموده بماروت
زسر چشم تو هاروت مانده در چه بابل

وفا طلب مکن از دور روزگار صفائی خصوص از کل و بلبل بنو بهار صفائی
بوصف کل غزلی کو بیاد نار صفائی رضای دوست طلب کن بعشق بار صفائی
که رستگاری هر د آن بود که بگذرد از پل
ممط در صفت بهار و مدح

شاهنشاه ایران پهلوی

باد صبا نا آرفت پرده ز چهر بهار فرجوانی گرفت بار تر روز نار
زسبزه زینت گرفت هر چمن و مرغزار بنفسه سر برآشید بر لب هر جو بار
هر چه نهان داشت باع کرد صبا آشکاو

بازشد آرسته ذسبزه و گل چمن جامه سرخ و سفید آرد بیر نسترن
برنک الوان عیان کشته گل یاسمن بطرف باع و چمن خیمه زده نارون
چمک زده بید مشک بخرقه مشکبار
و زید باد بهار بدشت و آوه و کمر داد زاردي بهشت باع و چمن را خبر
کرد باطفال باع بیام اردی انر زمهد هر شاخ گل غنچه برآورده سر
بخنده آورده گل تریه ابر بهار
بید معاق زده چتر باطراف باع شبین در بر ک اوچو آوه شبچراغ
نیست به مهتاب شب حاجت شم و چراغ تازه و ترمیکند لطف هوا بش دماغ
بسکه درختان باع شکوفه آورده بار
بسکه گل آورده بار باع باردي بهشت بسبزه و گلشده غیرت باع بهشت
نیست ز اطفال باع یکی در انتظار زشت بصورت وسیر تند تمام رضوان سرشت
آری نیکو بو د خلقت پر و رد کار
باخ شمشاد و سرو آب بقا خورده اند که سبقت زندگی زدیگران برده اند
خطاره رغی بشاخ ز خود نیاز رده اند بحسن عهد بهار هر دو یه افسرده اند
بر لب آب روان کرده قدم استوار
بسکه گل زرد و سرخ بشاخ گل باز شد بیش اردی بهشت باع سرافراز شد
چمن ز لطف هوا پر از گل ناز شد ز عشق گل عنده لیب باز در آواز شد
باز در آواز شد ز بلبلان صد هزار
باز بیان و چمن طبیعت کاردان داد باردي بهشت خزانش را نشان
جواهر رنک داد بسر و جوان تاهمه اشجار باع شوند آوه فشن
چنانکه شد ارغوان بیان یاقوت بار

زلطاف باد صبا غنچه دهان باز کرد بلبل دستان سرا زمزمه آغاز کرد
 مغنی بذله گو ساز طرب ساز کرد ساقی مجلس مرا بلطف آواز کرد
 کفت آه در بزم خویش یار ترا داده بار
 نَقْمَ ساقی بِيَا تَا بِكْلُسْتَان شُوِيمْ بَادَهَ كِلْكُون بِكَفِ بِيَزْمَسْتَان شُوِيمْ
 درمه اردی بهشت زمو پرستان شویم بپای کل میکسار بزیر دستان شویم
 بدوره پهلوی خسرو گیتی مدار
 زنده کن ملک جم عدل رضا شاه شد تاج کیان بر سرش زلطاف الله شد
 پایه تخت جمش بتارک هاه شد زحال ایرانیان سراسر آکاه شد
 که جان نثار و هش شدند خرد و کبار
 درفش کیخسروی بود بمیدان چنک کَرِيزْد از تیغ او هزار یور پشنک
 زصولتشن کردد آب زهره شیرو پلنک ز غرش توپ او رمد بدربیا نهنک
 ندبده چشم جهان شاه بدین اقتدار
 بعهد شاهیشن نیست حال کدائی پریش نَمَلْ نِيَاشَدْ كَسَى بِزْخَم دَلَهَاي رِيش
 چه دل که از حد خویش سی نهد پای بیش ذچشمہ عدل او آب خورد ترک و میش
 هه چو او شیر و آن ببدل شد نامدار
 چشم بد روز کار ز دولتشن دور باد دو چشم بد خواه او در دو جهان کور باد
 همیشه اقبال او ناصر و منصور باد جان محبان او خرم و مسرور باد
 عزت او بر دوام دولت او بر قرار
 از آنکه اهل دلی بگویمت بی دیا صفائیها روز و شب بدولتشن کن دعا
 بدولتشن آن دعا زروی صدق و صفا زدوی صدق و صفا شود قبول خدا
 شود قبول خدا دعای شب زنده دار
 (« (انتهی) »)